

«ҚАЗАҚСТАН ИНЖИНИРИНГ»
ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
2023 ЖЫЛҒЫ
ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ

Құрметті оқырман!

Сіздің назарыңызға өткен 2023 жылдың қорытындысы бойынша біздің қызметіміздің нәтижелері туралы жылдық есеп ұсынылады.

Есепте Қазақстанның Ұлттық қорғаныс-өнеркәсіп холдингінің барлық ұжымы еңбегінің мақсаттары мен жемістері, сондай-ақ мына салалар бойынша сипаттама көрсетілген: қаржы-шаруашылық қызметі, Корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару, орнықты даму саласындағы басқару, персоналды басқару.

Оқудан ләззат алыңыз!

Мазмұны

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	5
❖ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ	7
❖ ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТІ ЖАСАУ ҚАҒИДАЛАРЫ	9
1. ҚЫСҚАША БІЗ ЖАЙЛЫ	10
❖ КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ	10
❖ БИЗНЕС-МОДЕЛЬ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ	11
♦ «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ активтерінің құрылымы (31.12.2023 ж. жағдай бойынша)	12
2. ҚЫЗМЕТКЕ ШОЛУ	18
❖ САЛАҒА ШОЛУ	18
♦ Машина жасаудағы өндіріс көлемінің динамикасы	18
❖ ЕСЕПТІ КЕЗЕҢНІҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ	20
♦ Жалпы корпоративтік оқиғалар	20
♦ Еншілес және тәуелді ұйымдардың қызметі	21
♦ Халықаралық ынтымақтастық және көрме-маркетингтік қызмет	23
❖ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР	35
♦ Еншілес және тәуелді ұйымдар қызметінің операциялық және қаржылық көрсеткіштер	35
❖ АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ	37
❖ КОМПАНИЯНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ	38
3. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ	39
❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ	39
❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ	41

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ	41
◆ Компанияның Директорлар кеңесінің құрамы	43
◆ Директорлар кеңесінің қызметі.....	49
◆ Директорлар кеңесінің комитеттері.....	49
◆ Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы	51
◆ Корпоративтік хатшы	51
◆ Ішкі аудит қызметі	52
◆ Комплаенс қызметі.....	53
◆ Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет	55
❖ КОМПАНИЯНЫҢ БАСҚАРМАСЫ	56
◆ Басқарманың қызметі туралы	57
◆ Басқарманың Құрамы	58
◆ Басқарманың сыйақысы	61
◆ Басқарма хатшысы	61
❖ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ	62
◆ Ішкі бақылау жүйесі	62
◆ Тәуекелдерді басқару.....	62
4. ТҰРАҚТЫ ДАМУ	66
◆ Экономикалық аспект	67
◆ Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау туралы.....	68
◆ Экологиялық аспект	69
◆ Кадр саясаты.....	72
❖ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚ ТАНЫТҚАН ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ	74
СЫРТҚЫ АУДИТ ЖӘНЕ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ	78
БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ	85

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ИСАҚҰЛОВ РАХЫМЖАН ЕРЖАНҰЛЫ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің төрағасы

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы» АҚ Мемлекет басшысының «Әділ Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында белгіленген стратегиялық басымдықтарды ұстануды жалғастыруда. Бұл басымдықтар қорғаныс-өнеркәсіп кешенін нығайтуға және тұрақты технологиялық өсуге бағытталған.

«Қазақстан инжиниринг» авиациялық техниканы өндіру мен жөндеуден бастап оқ-дәрілерді кәдеге жаратуға дейінгі бағыттардың кең спектрін қамтитын материалдық-техникалық базаны кеңейту, инновациялық шешімдерді енгізу және өндіріс тиімділігін арттыру бойынша белсенді жұмыс істейді.

Ішкі нарықтың қажеттіліктерін қанағаттандырып қана қоймай, экспорттық әлеуетті нығайтуға мүмкіндік беретін озық әзірлемелерді енгізу мақсатында шетелдік әріптестермен өзара тиімді ынтымақтастық құру арқылы заманауи технологияларды трансферттеу жөніндегі жұмыс негізгі аспектілердің бірі болды.

«Қазақстан инжиниринг» өзінің өндірістік кәсіпорындарын дамыту және тиімділігін арттыру жолымен саланың тұрақтылығын қамтамасыз ету және оған инвестиция салу бойынша жұмысты жалғастыруда.

Саланың дамуы "Қазақстан инжиниринг" тобына кіретін кәсіпорындардың еңбек ұжымдарының үйлесімді жұмысына байланысты. Олардың қосқан үлесі баға жетпес және қойылған міндеттерді іске асыруда қозғаушы күш болып табылады.

Қызметкерлерге, серіктестерге және барлық мүдделі тараптарға жалпы үлес пен қолдау үшін алғыс білдіремін. Біз алдымызға қойылған міндеттерді іске асыру бізден жоғары кәсібилік пен тартылған жұмысты талап ететін болашаққа сеніммен қараймыз.

**Құрметпен,
«Қазақстан инжиниринг»
Ұлттық компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесінің
Төрағасы
Р. Исақұлов**

❖ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

ТҰРЛЫБАЕВ ТАЛҒАТ ТОҚТАРХАНҰЛЫ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы

Құрметті жылдық есеп оқырмандары, әріптестер, серіктестер!

2023 жыл «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ үшін елеулі жетістіктер мен өзгерістер уақыты болды. Біз бүкіл әлем тап болған қиындықтарға қарамастан, саладағы орнықты даму мен ұстанымдарымызды нығайту бағытын жалғастырудамыз.

2023 жылдың наурыз айында Компания құрылған күнінен бастап 20 жылдығын атап өтті. Бұл Компанияның жиырма жыл бойғы табандылығы мен табысты қызметін көрсетеді.

Холдингтің өнімдер мен қызметтерді сатудан түскен табысы 2023 жылдың қорытындысы бойынша біздің күткенімізден айтарлықтай асып, шамамен 65,7 млрд. теңгені құрады, бұл жоспарланған деңгейден 36%-ға жоғары.

Осы орайда, әсіресе, біздің еншілес кәсіпорындарымыздың жетістіктерін атап өткіміз келеді, олар арнайы өнім шығарумен қатар, азаматтық бағытты игеруді де қатар жүргізуде. Бұл әрбір қызметкердің, корпоративтік орталықта да, өндірістік алаңдарда да жұмыс істейтін кәсібилігінің және күш-жігерінің нәтижесі.

Сонымен қатар, 2023 жылы операциялық тиімділікті арттыру жөніндегі күш-жігеріміз 2022 жылмен салыстырғанда өнімділіктің 11%-ға, сату көлемі 12%-ға артуына әкелді.

Компанияның бар борыштық жүктемесі туралы айтатын болсақ, жағдай келесідей. Есепті кезеңнің соңында екінші деңгейдегі банктер алдындағы жалпы борыш 15,3 млрд. теңгені құрады, бұл 2022 жылдың сәйкес көрсеткішінен 8,5 млрд. теңгеге төмен. Осылайша, борыштық жүктеменің

айтарлықтай төмендеуі қамтамасыз етілді. Болашақта осы бағытта жұмыс жалғастырылатын болады.

Алайда, қол жеткізілген оң нәтижелерге қарамастан, жыл қорытындысы бойынша Компания 1 млрд. теңгеден астам шығынды тіркеді. Бұл біздің жеке еншілес кәсіпорындарымыз кездескен қаржылық қиындықтармен байланысты. Қалыптасқан жағдайлар болашақта терең талдауды және даму жоспарын жалпы қайта қарауды талап етеді. Қолданыстағы заңнама шеңберінде жағдайды реттеу үшін қажетті шаралар қабылданатын болады.

Сонымен қатар, Компания жұмысындағы негізгі бағыттардың бірі халықаралық ынтымақтастық және ғылыми-зерттеу және инновациялық қызметті дамыту болып табылады. Бұл бағыттар маңызды рөл атқарады, бұл компанияға технологиялық прогреске ілесуге және тұтынушыларымызға ең озық шешімдерді ұсынуға мүмкіндік береді. Бұл блокта Үлкен жұмыс жүргізілді: шетелдік әріптестермен әскери-техникалық ынтымақтастық шеңберінде бірқатар ірі кездесулер өткізілді, олардың нәтижелері бойынша тиісті халықаралық келісімдерге қол қойылды.

Бірлескен күш-жігер мен өзара іс-қимыл біздің қорғаныс-өнеркәсіптік холдингіміздің табысты дамуына және халықаралық аренадағы позицияларды нығайтуға ықпал ететініне нық сенімдімін. Сондай-ақ, технологиялық инжиниринг, ҚЖӘТ экспорты, инвестициялар тарту және технологиялар трансферті саласындағы мақсаттарға қол жеткізілетін болады.

Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің, Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің басшылығына, Компанияның Директорлар кеңесінің Төрағасы мен мүшелеріне, сондай-ақ барлық әріптестерімізге біздің Компанияға деген назары үшін алғысымды білдіремін.

Сондай-ақ біздің қызметкерлерге еңбегі мен адалдығы үшін шын жүректен алғыс айтамыз. Олардың кәсібилігі мен ынта-жігерінің арқасында біздің Компания нарықтағы позицияларын сақтап қана қоймай, кеңейте алды.

2023 жыл бізге айтарлықтай нәтиже берді және келесі жыл одан да сәтті болатынына сенімдімін. Біз өз құндылықтарымыз бен стратегиялық мақсаттарымызға сүйене отырып, алға ұмтылуға дайынбыз. Алда көптеген міндеттер тұр, бірақ бірлескен күш-жігермен біз жаңа биіктерге жете аламыз.

Құрметпен,
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы
Т.Т. Тұрлыбаев

❖ ЖЫЛДЫҚ ЕСЕПТІ ЖАСАУ ҚАҒИДАЛАРЫ

Есептің негізгі міндеті-мүдделі тараптарды Компания туралы хабардар ету, сондай-ақ ақпаратты ашудың үздік тәжірибесіне сәйкес оның қызметінің ақпараттық ашықтығын қамтамасыз ету.

Есепте 2023 жылғы 1 қаңтар мен 31 желтоқсан аралығындағы кезеңдегі Компания қызметінің қорытындылары көрсетілген.

Есепті дайындау кезінде Компания келесі принциптерді ұстанды:

- Есептілік – Компания стратегиялық мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуді, ұзақ мерзімді құнның өсуін және ұзақ мерзімді кезеңдегі орнықты дамуды қамтамасыз ету үшін Жалғыз акционер алдындағы есептілігін мойындайды.

- Ашықтық – Компания кездесулерге, талқылауларға және диалогқа ашық, сондай-ақ өзара мүдделерді есепке алуға негізделген мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады және есепті мүдделі тараптардың кең ауқымына түсінікті және қолжетімді етуге бағытталған.

- Теңгерімділік – теңдік-есеп компанияның барлық жағымды және жағымсыз жақтарын көрсетеді.

- Дәлдік пен сенімділік-есепте берілген ақпарат құжатталған деректер негізінде жиналады. Қаржы-экономикалық қызметке қатысты есептің бөлімдерін дайындау кезінде ҚЕХС сәйкес жасалған аудиттелген қаржылық есептілік пайдаланылды.

- Адам құқықтарын сақтау – Компанияның қызметкерлері оның негізгі құндылығы және басты ресурсы болып табылады.

- Уақыттылық – Есепті дайындау жоспарлы түрде жүзеге асырылады.

Есеп сыртқы тәуелсіз куәландырудан өтпейді, алайда Компания сыртқы тәуелсіз куәландыруды жүргізу болашақта компания тобы қызметінің ұсынылған нәтижелерінің толықтығын, теңгерімділігін, дұрыстығын арттыруға, сондай-ақ мүдделі тараптардың талаптарына жауап беруге мүмкіндік беретінін түсінеді.

Есеп компанияның корпоративтік веб-сайтында электрондық нұсқасын орналастыра отырып, мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде дайындалды (www.ke.kz).

Есептің электрондық тасымалдағыштағы көшірмелері мүдделі тараптарға берілуі мүмкін.

1. ҚЫСҚАША БІЗ ЖАЙЛЫ

❖ КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы (Kazakhstan Engineering)» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Компания) «Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенінің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 13 наурыздағы № 244 қаулысына сәйкес елдің қорғаныс-өнеркәсіп кешенін басқару жүйесін жетілдіру мақсатында қорғаныс өнеркәсібінің кәсіпорындарын және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің әскери зауыттарын Компанияның құрамына енгізу арқылы құрылған.

2006 жылдың қазан айында Компания акцияларының мемлекеттік пакеті (100%) «Самұрық» Холдингі» АҚ жарғылық капиталын төлеуге берілді.

2009 жылғы қыркүйекте Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

2010 жылғы маусымда Қазақстан Республикасының Қорғаныс өнеркәсібін басқару жүйесін жетілдіру мақсатында Компания акцияларының пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

2016 жылғы желтоқсанда Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігіне сенімгерлік басқаруға берілді.

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы (Kazakhstan Engineering)» Акционерлік қоғамының кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 3 шілдедегі № 405 қаулысына сәйкес Компанияның акциялар пакеті Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі иелену және пайдалану құқықтарына ие, мемлекеттік меншікке берілді.

«Қазақстан Республикасының Мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2019 жылғы 17 маусымдағы № 24 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 12 шілдедегі № 501 қаулысына сәйкес Компания акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтары Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігіне берілді.

«Қазақстан Республикасының Мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 1 қыркүйектегі № 318 қаулысына сәйкес мемлекеттік басқару жүйесінің тиімділігін жаңғырту және арттыру мақсатында компания акцияларының мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтары Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс министрлігіне берілді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның орналастырылған акцияларының жалпы саны, оның ішінде:

- қарапайым акциялар 57 766 314 дана;
  - артықшылықты акциялар - жоқ.
- 1 акцияның номиналды құны-1 000 теңге.

❖ БИЗНЕС-МОДЕЛЬ ЖӘНЕ СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ

Компания еліміздегі ең ірі машина жасау кәсіпорындарында арнайы және азаматтық өнімдер, сондай-ақ қосарланған мақсаттағы өнімдер өндірісі бойынша біртұтас қаржылық, өндірістік және технологиялық саясатты қамтамасыз етуге бағытталған холдингілік құрылым болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінің, басқа әскерлер мен әскери құрамалардың қажеттіліктерін барынша қамтамасыз етуге ұмтылады, сондай-ақ Қазақстан Республикасының машина жасау саласын дамыту жөніндегі мемлекеттік және салалық бағдарламаларды іске асыруға қатысады.

Компанияның қызметі «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ - ның мемлекеттік қорғаныс тапсырысын орындайтын ҚӨК-нің негізгі бөлігі ретінде (бұдан әрі-МБЗ) және пайда алуға және бизнесті дамытуға бағытталған коммерциялық компания ретінде екі рөлі арасындағы ашықтық пен теңгерімді қолдауға бағытталған.

Компания ҚР ҚӨК-нің негізгі өкілі және F3O орындаушысы бола отырып, "қорғаныс өнеркәсібі және мемлекеттік қорғаныс тапсырысы туралы" Заңды, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қайта жарақтандыру және Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенін дамыту тұжырымдамасын басшылыққа алады, қорғаныс өнеркәсібі және машина жасау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысады.

Компаниядағы Стратегиялық жоспарлау мемлекеттік жоспарлау жүйесінің талаптарына сәйкес ұйымдастырылған. Компанияның 2020 - 2029 жылдарға арналған даму жоспары Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 25 желтоқсандағы № 969 қаулысымен (бұдан әрі – даму жоспары) бекітілген.

Даму жоспары «Қазақстан – 2050» Стратегиясы ел дамуының ұзақ мерзімді пайымына, Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспарына, индустриялық-инновациялық, әлеуметтік-экономикалық және өзге де салалардағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарына сәйкес келеді.

Даму жоспары келесі даму мақсаттарын қояды:

- өндірісті локализациялау және жоғары технологиялық өнім шығару есебінен өндірісті әртараптандыру;
- F3TKЖ-ға инвестициялар арқылы инновацияларды дамыту;

- операциялық тиімділікті арттыру арқылы өндіріс құнын төмендету;
- сандық технологиялар арқылы ұйымдастырушылық басқаруды жақсарту;
- тиімді кадр саясаты мен мемлекетпен өзара әрекеттесу арқасында орнықты даму.

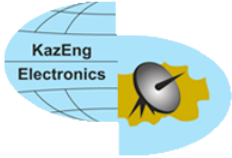
Елде және әлемде болып жатқан өзгерістерді ескере отырып, Компания өзінің стратегиялық даму пайымын өзектендіруді көздейді, осыған байланысты стратегиялық жоспарлау құжаттарына өзгерістер енгізу жоспарлануда.

**♦ «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ активтерінің құрылымы
(31.12.2023 ж. жағдай бойынша)**

№	Ұйымның атауы	Қызмет түрлері
Еншілес ұйымдар (акциялардың/қатысу үлесінің 50% - дан астамына ие)		
1.	<p style="text-align: center;">«Семей инжиниринг» АҚ</p> 	<p>1976 жылы 2 шілдеде құрылған «Бронетанк жөндеу зауыты» республикалық мемлекеттік кәсіпорнын қайта құру жолымен құрылды.</p> <p>Орталық Азия өңіріндегі бронды танк техникасын күрделі жөндеу және жаңғырту бойынша жұмыстар мен қызметтер жүргізетін жалғыз мамандандырылған ұйым болып табылады.</p> <p>Қару-жарақ пен әскери техниканы күрделі жөндеуге және жаңғыртуға, әрі конверсиялық техниканы дайындауға маманданған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
2.	<p style="text-align: center;">«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1948 жылғы 5 қарашада КСРО Министрлер Кеңесінің №4137-1658 қаулысына сәйкес Қазақстанның солтүстігінде машина жасау кәсіпорнын салу туралы шешім қабылданды.</p> <p>Зауыт барлық технологиялық қайта бөлулері бар, көп бейінді өндірістік қуаттары бар, мұнай-газ, энергетика және теміржол жабдықтарын өндіруші қазақстандық жетекші өндірушілердің бірі болып табылады.</p> <p>Онда арнайы өнімдер, мұнай-газ жабдықтары, мұнайгаз өңдеуге арналған жабдықтар, энергетикалық және химиялық өндіріс, теміржол жабдықтары өндірісі жолға қойылған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>

3.	<p>«С.М.Киров атындағы зауыты» АҚ</p> 	<p>Ол радиоаппаратура өндірісіне мамандандырылып, 1928 жылы құрылды. 1941 жылы зауыт Петропавл қаласына көшірілді.</p> <p>Зауыттың негізгі қызметі байланыс құралдарын, теміржол автоматикасын, күш құрылымдарының, теміржол көлігінің, мұнай-газ кешенінің қажеттіліктері үшін қауіпсіздік жүйелерін, цифрлық теледидар мен арнайы құралдарға арналған техникалық құралдарды жобалау және өндіру, монтаждау, іске қосу-баптау жұмыстары, сервистік қызмет көрсету және жөндеу болып табылады.</p> <p>Өндірісті ұйымдастыру үшін барлық қажетті лицензиялары мен сертификаттары бар.</p> <p>ISO 9001:2015 сапа менеджменті және OHSAS 18001:2007 Денсаулық сақтау және еңбек қауіпсіздігі жүйелері енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
4.	<p>«Семей машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1969 жылы КСРО Қорғаныс өнеркәсібі министрлігінің бұйрығымен Рубцов машина жасау зауытының филиалы ретінде құрылды.</p> <p>Өндірістік қуаттары шынжыр табанды көлік - тартқыштар мен олардың қосалқы бөлшектерін, тіркеме техникасын, теміржол саласына арналған өнімдерді дайындауға бағытталған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
5.	<p>«Тыныс» АҚ</p> 	<p>Бұрын соңды «Оттегі-тыныс алу аппаратурасы зауыты» деген атпен белгілі «Тыныс» АҚ 1959 жылы құрылған. Ол авиациялық бұйымдардың кең тізбесін шығаратын жалғыз кәсіпорын болып табылады.</p> <p>Өндірістік қуаттары авиатехниканың әр алуан түрлеріне арналған мамандандырылған бұйымдарды, әртүрлі қорғаныс кластарындағы оқ өтпейтін жилеттерді, ПЭ-құбырларды, өрт сөндіргіштерді, газдандырылатын модельдер бойынша құюды, геотекстильді өндіруге бағдарланған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
6.	<p>«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ</p> 	<p>1942 жылы Махачкала қаласынан эвакуацияланған № 182 зауыттың (қазіргі «Дагдизель» зауыты) негізінде құрылған.</p> <p>Зауыттың өндірістік қуаты: суасты қаруды жаңғырту мен қайта қалпына келтіріп жөндеуге; кеме гидравликасын, кемелік қазандықтардың жану автоматикасын, қосалқы бөлшектерді, теміржол бұйымдары үшін тау-кен өнеркәсібі мен мұнай-газ кешені өндіруге; жалпы өнеркәсіптік машина жасау өнімін өндіруге бағдарланған.</p>

		<p>Аккредиттелген санитарлық-өнеркәсіптік және метрологиялық зертханасы, сынақ орталығы, конструкторлық-технологиялық бюросы бар.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
7.	<p>«Орал «Зенит» зауыты» АҚ</p> 	<p>1941 жылы Ленинградтан эвакуацияланған "қозғалтқыш" зауытының негізінде құрылды.</p> <p>Қызметтің негізгі түрі қайықтар мен кемелер салу болып, бұл Қазақстан Республикасында кеме жасаудың пайда болуына бастама болды. Бұл зауытта тиісті техникалық және өндірістік мүмкіндіктердің, зияткерлік және кадрлық әлеуеттің болуына байланысты мүмкін болды. Осы уақыт ішінде қайықтар мен кемелердің сериялық өндірісі игерілді.</p> <p>Шығарылатын өнім:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кеме жасау; - мұнай-газ кешеніне арналған өнімдер; - машина жасаудың өзге де өнімдері. <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
8.	<p>«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ</p> 	<p>1972 жылы Орал қаласында «К.Ворошилов атындағы машина жасау зауыты» арнайы конструкторлық бюросының базасында КСРО кеме жасау өнеркәсібі министрлігінің Ленинград Орталық «Гидроприбор» ҒЗИдің су астында қолданылатын робототехникалық құралдарды зерттеу, әзірлеу және өндірумен айналысытан Орал филиалы ретінде құрылды.</p> <p>Қазіргі уақытта «Гидроприбор «ҒЗИ» АҚ қызметінің бағыттары кеме жасау, мобильді робототехника саласындағы зерттеулерге, жобалауға, өндіруге және инжинирингке, сондай-ақ мұнай-газ секторына арналған жабдықтар өндірісіне шоғырланған.</p> <p>ISO 9001:2008 сапа менеджменті жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>
9.	<p>«Казтехнологиялар» АҚ</p> 	<p>1947 жылы «Союзмелиожарылыс» жарылыс жұмыстары бойынша Бүкілодақтық Тресттің қазақстандық кеңсесі ретінде құрылған.</p> <p>Қызметтің негізгі бағыттары: атыс қаруына арналған патрондарды өндіру; босатылатын оқ-дәрілерді, қару-жарақтарды, әскери техниканы, арнайы құралдарды жою (кәдеге жарату, жою, көму) және қайта өңдеу; жарылғыш материалдарды сақтау; негізгі қызмет түрлері бойынша өнім жасау және өндіріс бойынша ҒЗТҚЖ жүргізу болып табылады.</p> <p>Қоғамда қызметті жүзеге асыру үшін барлық қажетті лицензиялар бар.</p>

10.	<p style="text-align: center;">«Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС</p> 	<p>«Қару-жарақты басқару жүйелерін енгізудің бірыңғай орталығы» ЖШС базасында құрылып, ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде аккредиттелді; оқ-дәрілерді, қару-жарақ пен әскери техниканы, қосалқы бөлшектерді, жиынтықтаушы бұйымдар мен оларға аспаптарды, әрі оларды өндіруге арналған арнайы материалдарды, олардың монтажын, жаңартуын, орнатуын, сақтауын, жөндеуін және сервистік қызмет көрсетуін қоса алғанда, жабдықтарды әзірлеу мен өндіруді, жөндеуді жүргізуге лицензиялар алынды.</p> <p>Ауқымды нарық пен сұраныстың өсуіне байланысты Engineering, procurement and construction (инжиниринг, жабдықтау және құрылыс) келісімшарттар форматындағы инжинирингтік бағытты дамыту туралы шешім қабылданды.</p>
11.	<p style="text-align: center;">«ҚазИнж Электроникс» ЖШС</p> 	<p>1994 жылы одақтас бағыныстағы радиотехникалық бейіндегі кәсіпорындар мен ұйымдар полигонының «Сары-Шаған» ғылыми-техникалық кешені негізінде құрылды.</p> <p>Кәсіпорынның қызмет саласына: қару-жарақты, қос мақсаттағы өнімдерді жаңғырту және күрделі жөндеу, заманауи байланыс құралдары мен радиоэлектроника бұйымдарын өндіру, компьютерлік жабдықтарды құрастыру өндірісі кіреді.</p>
12.	<p style="text-align: center;">"Авиациялық-оқу орталығы" ЖШС</p>	<p>"Авиациялық оқу орталығы" ЖШС (АОО) 2006 жылы Қазақстанның Азаматтық және әскери авиациясы үшін ұшқыштар мен техник-механиктерді бастапқы даярлау үшін құрылған. "Жоламан" әуеайлағында орналасқан Орталық 2007 жылдан 2016 жылға дейін әскерге шақыруға дейінгі жастарды даярлауды жүзеге асырды. 2016 жылдан бастап АОО ҚР Қорғаныс министрлігінің қарамағына өтті, ал дайындық бағдарламасы тоқтатылды. 2007-2019 жылдар аралығында 307 ұшқыш және 335 Техник-механик дайындалды.</p> <p>ҚР Үкіметінің 2022 жылғы 16 тамыздағы № 561 қаулысына сәйкес, АОО "Қазақстан инжиниринг "Ұлттық компаниясы"АҚ-ның 100% еншілес кәсіпорны болды. Қазіргі уақытта Орталық әскери институттың курсанттары мен Азаматтық авиация академиясының студенттері үшін келісімшарт негізінде ұшу дайындығын жүргізуде.</p>

13.	<p align="center"> «Steel manufacturing» ЖШС </p> 	<p>2011 жылы қабылданған Қазақстан Республикасының Әскери доктринасына сәйкес еліміздің Қарулы Күштерін оқ-дәрілермен қамтамасыз ету үшін "Steel Manufacturing" ЖШС-нің калибрлі оқ-дәрілерді шығару бойынша зауыты құрылды: 9x18мм ПМ; 9x19мм Luger; 5, 45x39мм; 7, 62x54мм.</p> <p>Өндірістік қызметтің басталуы-2020 жыл. Оқ-дәрілерді, қару-жарақ пен әскери техниканы, олардың қосалқы бөлшектерін, жиынтықтаушы бұйымдары мен аспаптарын, монтаждауды, баптауды, жаңғыртуды, орнатуды, пайдалануды, сақтауды, жөндеуді және сервистік қызмет көрсетуді қоса алғанда, оларды өндіруге арналған арнайы материалдарды, жабдықтарды әзірлеуге, өндіруге, сатып алуға және өткізуге лицензиялар бар; жарылғыш заттарды сатып алу, өткізу және сақтау, пиротехникалық (азаматтық заттарды қоспағанда) заттар мен оларды қолданатын бұйымдар.</p>
Бірлесіп бақыланатын ұйымдар (қатысу үлесінің 50%-ына ие)		
14.	<p align="center"> «Қазақстандық авиациялық индустриясы» ЖШС </p> 	<p>Жобаны іске асыру үшін 2012 жылғы 24 шілдеде құрылып, 2016 жылғы 14 қыркүйекте пайдалануға берілді.</p> <p>Қызметінің негізгі бағыттары: әуе ұшу аппараттарын өндіру, оның ішінде әуе кемелерін күрделі жөндеу және жаңғырту, ұшқышсыз ұшу аппараттарын құрастыру.</p> <p>2017 жылы сапа менеджменті жүйесінің ҚР СТ ISO 9001-2016 талаптарына авиациялық техникаға, қосалқы бөлшектерге, жабдыққа, жиынтықтаушы бұйымдар мен аспаптарға техникалық қызмет көрсетуге, жөндеуге, жаңғыртуға, пысықтауға, жеткізуге қатысты сәйкестік сертификаты алынды.</p>
15.	<p align="center"> «Қазақстан ASELAN инжиниринг» ЖШС </p> 	<p>2011 жылдың 18 сәуірінде құрылған. Құрылтайшылары: «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ (50%), «Aselsan» түрік компаниясы (49%) және Түркия Республикасы Президентінің Әкімшілігі жанындағы Қорғаныс өнеркәсібі басқармасы (1%) болып табылады.</p> <p>Қызметі: электрондық-оптикалық аспаптарды (түнгі және күндізгі көру аспаптары, тепловизорлар, оптикалық көздеуіштер және т.б.) өндіру болып табылады. Сондайақ, кәсіпорын техникалық қолдау, техникалық қызмет көрсету, персоналды оқыту және ҒЗТҚЖ-ны жүзеге асырады.</p> <p>ISO9001:2008, ISO14001, AGAP-160, AGAP-2110, OHSAS18001, AS9100 авиация, қоршаған орта, кәсіби қауіпсіздік пен денсаулық менеджмент және сапа жүйесі енгізіліп, жұмыс істейді.</p>

16.	«Талес Қазақстан Инжиниринг» ЖШС	<p>2009 жылы «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және француздық Thales компаниясы арасында тепе-теңдік негізде құрылған.</p> <p>Оның басты қызметтері: электрондық жабдықтарды, жүйелер мен бағдарламалық қамтамасыз етуді дайындау және оларға қызмет көрсету; радиокоммуникациялық жабдықтарды дайындау және оларға қызмет көрсету.</p>
Тәуелді ұйымдар (акциялардың/қатысу үлестерінің 50% - дан азына ие)		
17.	«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС (49 %)	<p>Радиолокациялық станцияларды, радиоэлектрондық күрес және радиоэлектрондық барлау жүйелерін өндіру және қызмет көрсету.</p>
18.	«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС (49 %)	<p>Инжинирингтік қызметтер көрсету («Singapore Technologies Engineering» -пен бірлескен кәсіпорын).</p>
19.	«КТМ Инвест» ЖШС (20 %)	<p>ҚР Қарулы күштері мен өзге де күш құрылымдарының мұқтаждықтары үшін жылжымайтын мүлік объектілерін салу.</p>
20.	«Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг (Airbus Helicopters Kazakhstan Engineering)» ЖШС (10%) 	<p>ЕО-145 тікұшақтарын құрастыру, сату, техникалық қызмет көрсету; әлеуетті тапсырыс берушілердің ұшу және техникалық құрамын оқыту.</p>

2. ҚЫЗМЕТКЕ ШОЛУ

❖ САЛАҒА ШОЛУ

◆ Машина жасаудағы өндіріс көлемінің динамикасы

Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің ұлттық статистика Бюросының деректері бойынша 2023 жылы машина жасаудағы өндіріс көлемі 4 171,9 млрд. теңгеге жетті және 2022 жылмен салыстырғанда (3 114,9 млрд. теңге) құндық мәнде 33,9% - ға өсті. Саладағы нақты өндіріс көлемінің индексі 2022 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 125,4% құрады.

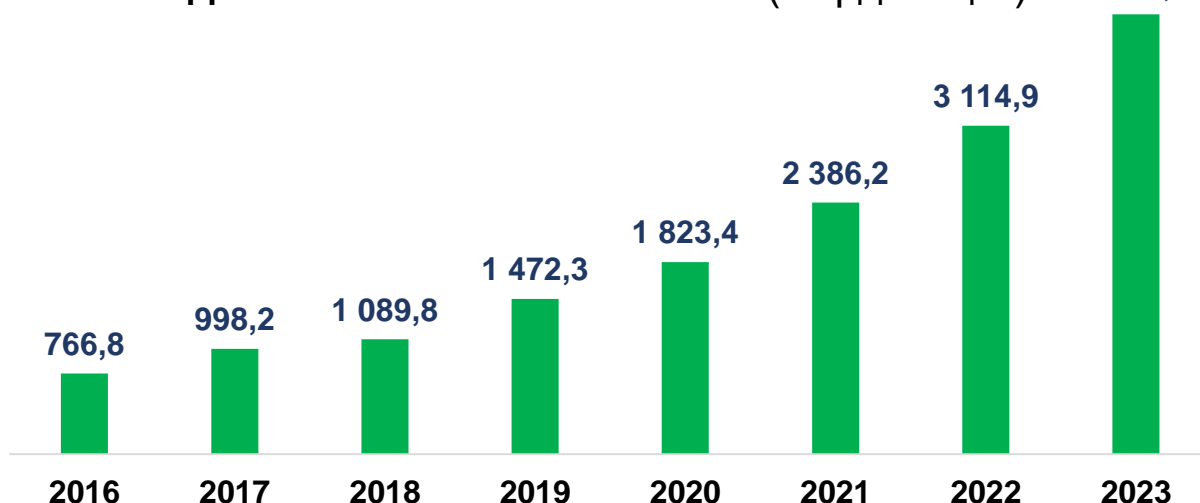
Металл өңдеуде есепті кезеңде өндіріс көлемі 438,9 млрд. теңгені құрады, бұл 2022 жылғы деңгейден 15,8% - ға артық (379,1 млрд. теңге).

Есепті кезеңде металдар құю қызметінің көлемі 32,7 млрд. теңгені құрады, ал өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда (25 млрд. теңге) құндық мәнде 31,2%-ға өсті, ал нақты мәнде – 7,7%-ға өсу байқалды. Бұл көрсеткіштерді шойын құюының 7,5%-ға және болат құюының 14%-ға артуы қамтамасыз етті.

2023 жылы машина жасау саласындағы барлық қызмет түрлері өсті, басқа топтауларға кірмейтін машиналар мен жабдықтарды өндіруден басқа – өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда нақты мәнде 3,2%-ға төмендеу байқалды.

Сала бойынша жалпы оң динамика автомобиль жасау саласындағы физикалық өндіріс көлемінің 36,8%-ға өсуі есебінен қамтамасыз етілді (еліміздің машина жасау саласында автокөлік өндірісінің үлесі 44,3%-ды құрап отыр), сондай-ақ басқа көлік құралдарын өндірудің (+39,8%) 12,3%-дық үлесі және машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату (+14,1%) 23,7%-дық үлесі есебінен.

Машина жасау саласындағы өндіріс көлемінің динамикасы 2016-2023 жж. (млрд. теңге) **4 171,9**

Машина жасау саласындағы қызмет түрлері бойынша өндіріс көлемінің динамикасы құндық мәнде, млн. теңге.

Қызмет түрлері	2022 ж.	2023 ж.
1. Компьютерлер, электрондық және оптикалық өнімдер өндірісі	3 114 942	4 171 864
2. Электр жабдықтарын өндіру	63 409	45 706
3. Басқа санаттарға енгізілмеген машиналар мен жабдықтар өндірісі	273 015	305 607
4. Автомобильдер, тіркемелер және жартылай тіркемелер өндірісі	395 107	473 779
5. Өзге де көлік құралдарын өндіру	1 200 953	1 848 215
6. Машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату	334 231	511 373

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдайына сәйкес машина жасау саласында жұмыс істеп тұрған 4 013 кәсіпорын бар, оның ішінде шағын кәсіпорындар – 3 847, орта кәсіпорындар – 101, ірі кәсіпорындар – 65. 2023 жылғы 1 қаңтармен салыстырғанда саланың жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарының жалпы саны 250 бірлікке артты, бұл шағын кәсіпорындар санының өсуі есебінен болды.

Машина жасау саласының барлық қызмет түрлері бойынша жұмыс істеп тұрған кәсіпорындар санының артқаны байқалады. Ең үлкен өсім машиналар мен жабдықтарды жөндеу және орнату саласында (+125 бірлік) болды.

Жалпы алғанда, 2023 жылы салалардың тұрақты оң динамикасын сақтап қалу үшін кәсіпорындарға мемлекет тарапынан қолдау көрсетіліп келеді. Бүгінгі таңда отандық кәсіпорындар арзан қаржыландырудан («Қарапайым заттар экономикасы», «Бизнестің жол картасы 2025», «Льготты кредит беру бағдарламасы») бастап, сатуды қолдауға дейін (льготты лизинг) мемлекеттік қолдаудың бірқатар шараларын пайдалана алады. «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ импортты алмастыру бағдарламасын және «оффтейк-келісімшарт» механизмін іске асыруда.

Сонымен қатар, 2023 жылы машина жасау саласын дамыту бойынша кешенді жоспар әзірленіп, бекітілді. Бұл жоспардың мақсаты – ұзақ мерзімді және орта мерзімді мақсаттар мен міндеттерді айқындау, оның ішінде секторлар бойынша, олардың шешу жолдарын анықтау және оларды жүзеге асыруға ықпал ететін қажетті шараларды белгілеу.

❖ ЕСЕПТИ КЕЗЕҢНІҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ

◆ Жалпы корпоративтік оқиғалар

Компания үшін 2023 жыл әртүрлі қызмет салаларында бірқатар оқиғалармен ерекшеленді.

- 2023 жылдың қаңтарында Компания www.QazDef.kz ақпараттық-талдау сайтына іске қосты.

QazDef - бұл «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ қызметкерлері қорғаныс өнеркәсібінің түрлі бағыттары бойынша дайджесттер мен ақпараттық материалдарды орналастыратын ақпараттық-талдамалық сайт.

- 2023 жылғы 21 ақпанда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен Директорлар кеңесінің Төрағасы болып Бейспеков Азамат Өмірзақұлы тағайындалды.

- 2023 жылғы 13 наурызда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өзінің құрылған күнінен бастап 20 жылды атап өтті!

20 жыл-бұл шынымен ұзақ тарих. Бұл Компания мен оның қызметкерлері өнеркәсіптік, құрылымдық, экономикалық, әлеуметтік өзгерістерге сәтті бейімделіп, гүлденіп, үлкен биіктерге жеткен жол.

- 2023 жылғы 10-12 мамыр аралығында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Қазақстанның машина жасаушыларының XI Форумына қатысты.

Форум машина жасау саласын дамытуға жәрдемдесу, сауда-экономикалық байланыстарды нығайту және бизнес пен мемлекет өкілдері арасындағы тиімді диалогты қамтамасыз ету мақсатында ұйымдастырылды.

- Сондай-ақ, 2023 жылы «Steel manufacturing» ЖШС Компанияның еншілес кәсіпорны болды. 2023 жылдың 4 қазанында Компанияның Жалғыз акционері Компания жарияланған жай акциялардың санын көбейту туралы шешім қабылдады. 2023 жылдың 31 қазанында Компанияның Директорлар кеңесі бұл акцияларды алдын-ала сатып алу құқығын жүзеге асыру арқылы орналастыруды мақұлдады. Активті Компанияның жарғылық капиталына түпкілікті беру 2024 жылдың 26 қаңтарында аяқталды.

- 2023 жылғы 22 желтоқсанда Компания мен Airbus Helicopters арасында «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (қазіргі «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС) жарғылық капиталындағы Компанияның қатысу үлесінің 40%-ын сатып алу-сату шартына қол қойылды.

Шарттың барлық талаптары түпкілікті орындалды және Компанияның қатысу үлесінің 40%-ы 2024 жылдың шілдесінде Airbus Helicopters меншігіне өтті.

- Бұдан басқа, 2023 жылдың кезеңінде Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ және «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ алдындағы борыштық жүктемені 23,9 млрд.теңгеден 10,3 млрд. теңгеге дейін айтарлықтай төмендете алды.

◆ Еншілес және тәуелді ұйымдардың қызметі

- **«Семей инжиниринг» АҚ** 2023 жылы өз өнімдер желісін сәтті кеңейтіп, инфрақұрылымды жетілдірді, бұл кәсіпорынның операциялық тиімділігінің айтарлықтай жақсаруына әкелді.

Логистикалық процестерді оңтайландыруды қамтамасыз ететін және клиенттерге қызмет көрсету деңгейін арттыратын еркін сақтау қоймасын құру және іске қосу маңызды жетістік болды.

Сонымен қатар, жауынгерлік техника мен көлік құралдарын жөндеу процесін жақсарту үшін кең әмбебап 6т82ш станогы, BDS MAB-525 магниттік бұрғылау станогы және KARCHER HDS 8/18/4 жуғыш машинасы сияқты заманауи жабдықтар сатып алынды. Бұл инвестициялар жөндеу жұмыстарының сапасы мен жылдамдығын арттыруға, сондай-ақ жабдықтар мен техникаларға қызмет көрсетуге кететін уақыт пен қаржылық шығындарды азайтуға мүмкіндік берді.

- 2023 жыл ішінде **«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ** нарықта бірқатар жаңа өнімдерді ұсынып, қолданыстағы өнімдерді жетілдіре отырып, өзінің өнім ассортиментін сәтті кеңейтті.

Маңызды жетістіктердің бірі ұзындығы 3,9 метр болатын қайықтарды өндіру болды. Олар екі нұсқада ұсынылады: серуендік және құтқару. Бұл қайықтар жоғары сенімділік пен функционалдылықпен ерекшеленіп, оларды демалыс үшін де, құтқару операцияларында да пайдалануға тартымды етеді.

Техникалық шешімдерді дамыту шеңберінде Қоғам су құралдарының өнімділігі мен маневрлігін жақсартуға ықпал ететін тарылту құрылғыларын (диафрагмаларды) ұсынды.

Сонымен қатар, металл конструкцияларын өндіру Қоғам қызметінің маңызды бағыттарының біріне айналды. Клиенттердің қажеттіліктеріне сәйкес металл конструкцияларының жаңа түрлерін жобалаудағы икемділік Компанияға нарық сұраныстарын тиімді қанағаттандыруға мүмкіндік береді.

Қосымша ретінде Қоғам өз өнімдер желісін кеңейтіп, рейдтік (швартовтық) бочкаларды ұсынды, бұл клиенттердің осы сегменттегі қажеттіліктерін қанағаттандыруға және қызметін әртараптандыруға мүмкіндік береді.

- 2023 жылы **«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ** нарықта бірқатар жаңа өнімдер мен қызметтерді ұсына отырып, өзінің өнім желісінің белсенді дамуы мен кеңеюін көрсетті.

Қызметтің маңызды бағыттарының бірі жартылай вагондар мен жабық вагондарды өндіру болды, бұл көлік инфрақұрылымына деген қажеттілікті қанағаттандыруға ықпал етті.

Сонымен қатар, ұшқышсыз авиациялық жүйелер сәтті таныстырылды, бұл технологиялар саласында жаңа мүмкіндіктер ашып, авиациялық ресурстарды тиімді пайдалануға мүмкіндік береді.

Мұнай өндіруші компаниялар үшін басқа агрегаттарды, соның ішінде жылжымалы сорғы қондырғыларын, дебеті төмен ұңғымалардан мұнайды

жинауға және өндіруге арналған қондырғыларды және басқаларын өндіру де маңызды жетістік болды, бұл компанияның мұнай саласының қажеттіліктеріне бағытталған өнім ассортиментін толықтырды және кеңейтті.

Теміржол саласының номенклатурасы және мұнай өндіруші ұйымдарға арналған тербелмелі станоктар өндірісі де зауыттың активтеріне кірді, бұл оның әртараптандыруға және әр түрлі салалардың сұраныстарын қанағаттандыруға деген ұмтылысын көрсетеді.

- **«С.М.Киров атындағы зауыты» АҚ** 2023 жылы нарыққа жоғары технологиялық компьютерлік және электрондық техниканың бірнеше жаңа түрлерін енгізе отырып, өзінің өнім ассортиментін сәтті кеңейтті.

Асег компаниясымен ынтымақтастық компьютерлік техниканың жаңа түрлерін, соның ішінде жүйелік блоктар мен ноутбуктерді өндіруді дамытуға әкелді. Бұл компанияға өнім желісін кеңейтуге және заманауи технологияларға сұранысты қанағаттандыруға мүмкіндік берді.

Сондай-ақ, 2023 жылы зауыт қол жеткізуді бақылау және басқару жүйелерін (ҚББЖ), сондай-ақ «Медео» радиостанцияларын өндіруді және жеткізуді жүзеге асырды, бұл оның электроника және байланыс саласындағы өнім портфелін толықтырды.

СМТ монтажымен баспа платаларын өндіруді игеру зауыттың дамуы үшін тағы бір маңызды қадам болды, бұл оның электроника және микроэлектроника саласындағы мүмкіндіктерін толықтырды.

2023 жылдың қыркүйегінде «С.М. Киров атындағы зауыты» Lenovo 360 Engage бағдарламасының мүшесі ретінде Authorized Intelligent Devices Tier мәртебесін алды.

Бұл мәртебе Lenovo компаниясының Intelligent Devices коммерциялық өнімдерінің барлық спектрін, соның ішінде ілеспе қызметтерді ұсынуға мүмкіндік береді.

Бұл санатқа ThinkPad және ThinkBook ноутбуктары, ThinkCentre жұмыс үстелдері, жұмыс станциялары, мониторлар, аксессуарлар, перифериялық құрылғылар және т.б. кіреді.

Сондай-ақ, зауыт Infrastructure Solutions Tier мәртебесіне ие болды, сондықтан барлық Infrastructure Solutions өнімдерін қайта сатуға уәкілетті.

Бұл салаға Thinksystem және ThinkAgile серверлері мен сақтау жүйелері, сондай-ақ байланысты опциялар, бағдарламалық қамтамасыз ету және әртүрлі ақпараттық қызметтер кіреді.

- 2023 жылы **«Қазақстандық авиациялық индустриясы» ЖШС** әуе кемелеріне қызмет көрсету және жөндеу үшін қажетті жарақтар, арбалар мен басқа да қосалқы жабдықтарды қоса алғанда, жарақтар мен такелаж жабдықтары құралдарын өндіруді игере отырып, өндірілетін өнім спектрін сәтті кеңейтті.

Сондай-ақ, 2023 жылы «Қазақстандық авиациялық индустриясы» ЖШС авиациялық техниканы қорғау мен сақтауды қамтамасыз ету үшін қосымша қызметке айналған ұшақтарға арналған қаптарды тігуді бастады.

Сонымен қатар, маңызды жетістіктердің бірі өлшеу құралдарын метрологиялық тексеру мен калибрлеуді игеру болды, бұл компанияға

авиациялық техника өндірісіндегі дәлдік пен сенімділіктің жоғары стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

- **«Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС** «Уран» автоматтандырылған құлақтандыру жүйесінің (АҚЖ) өндірісін локализациялауды сәтті жүзеге асырды және отандық өндірістің 54% жергілікті қамту үлесімен «Уран» АҚЖ құлақтандыру жүйесі үшін СТ-KZ сертификатын алды. «Уран» АҚЖ-ны бөгде өндірушілерді хабардар ету жүйелерінің пульттерімен интеграциялау жөніндегі пилоттық жоба шеңберінде «Digetex» поляк компаниясымен құпия ақпаратты жарияламау туралы келісімге қол қойылды.

- 2023 жыл ішінде **«Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС «Шағала-М» ҰАЖ**, жердегі роботтандырылған барлау-соққы кешені және әуе нысанасы ретінде пайдаланылатын турбореактивті қозғалтқышы бар пилотсыз ұшу аппараттарын қоса алғанда, өнімнің бірнеше түрін өндіруді табысты игерді. 2023 жыл ішінде **«Тыныс» АҚ** штангалық сорғыларға арналған втулка-орталықтандырғыштар өндірісін табысты игерді. Бұл қадам компанияның өнім ассортиментін кеңейтуге және тұтынушылардың мұнай өнеркәсібі үшін сапалы және сенімді компоненттерге деген қажеттіліктерін қанағаттандыруға мүмкіндік берді.

◆ **Халықаралық ынтымақтастық және көрме-маркетингтік қызмет**

- **2023 жылғы 25 қаңтарда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Астана қаласының АЭА өндірістік алаңында ҚР ТЖМ қажеттіліктері үшін қорғаныс-өнеркәсіп кешені кәсіпорындары шығаратын өнімдердің көрмесін ұйымдастырды.

Іс-шараға Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдары, мемлекеттік және жеке зауыттар, отандық тауар өндірушілер қатысты.

Көрмеде өрт, авариялық-құтқару техникасының және роботтандырылған, арнайы техниканың, түрлі қауіпсіздік жүйелерінің, ҰҒА және т. б. бейнеленген автоматтандырылған хабарландыру жүйесінің озық үлгілері ұсынылды.

- **2023 жылғы 2-3 ақпанда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және Компанияның ЕТҰ-лары Алматы қаласында өткен «Digital Almaty: жаңа шындықтағы цифрлық әріптестік» V Халықаралық цифрлық форумына қатысты.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және Компания ЕТҰ-лары «Innovation Center» көрме аймағында өз өнімдерін көрсетуді ұйымдастырды, роботтандырылған, арнайы техниканың үлгілері, түрлі қауіпсіздік жүйелері, авариялық-құтқару техникасы, ҰҒА және т.б. ұсынды.

- **2023 жылғы 20-24 ақпан** аралығында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өкілдері «Idex-2023» қорғаныс өнеркәсібінің 16-шы халықаралық көрмесіне қатысты. Бұл мемлекеттік ведомстволармен, кәсіпорындармен

және қарулы күштермен қарым-қатынас орнатуға және нығайтуға арналған бірегей алаң.

Компания қызметкерлері Turkish Aerospace, Thales, Airbus Defence and Space, Embraer, Yugoimport және Sarsilmaz Silah Sanayi A.S. сияқты Халықаралық қорғаныс және азаматтық сала делегацияларымен кездесулер өткізді.

Өңгімелесушілер ANKA-S ҰҰА жобаларын іске асыру, мылтық, оқ-дәрі және өлімге әкелмейтін қару өндіру бойынша технологиялар трансферті, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Әскери-теңіз күштерінің кемелерінің жаңғырту мәселелерін талқылады.

Сонымен қатар, американдық, өзбек, әзірбайжан және басқа серіктестермен екіжақты ынтымақтастық мәселелері бойынша келіссөздер жүргізілді.

- **2023 жылғы 23 ақпанда** Талдықорған қаласында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өкілдері «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС қызметкерлерімен бірлесіп, Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Жетісу облысы Төтенше жағдайлар департаментінің басшылығымен кездесу өткізді.

Кездесу Жетісу облысы бойынша ТЖМ-ді автоматтандырылған хабарландыру жүйелерімен және роботтандырылған техниканы жеткізу, өрт сөндірушілерге арналған киіммен жарақтандыру, барлық үлгідегі АЦ автоцистерналары, ҰҰА және т. б. бойынша ұсыныстармен жарақтандыру шеңберінде өтті.

- **2023 жылғы 10-11 сәуірде** «ҚР Мұнай операторлары» делегациясы «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ және «С.М. Киров атындағы зауыты» АҚ-да болды.

Делегация құрамына «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ, «Ембімұнайгаз» АҚ, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ, «Өзенмұнайгаз» АҚ, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС, «Oil Service Company» ЖШС және «Қаражанбасмұнай» АҚ өкілдері кірді.

Сапар аясында зауыттардың өндірістік мүмкіндіктері көрсетілді, қолданыстағы шарттардың өзекті мәселелері, сондай-ақ ынтымақтастықты одан әрі дамыту жоспарлары талқыланды.

- **2023 жылғы 24 сәуірде** Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.А. Смаиловтың, сондай-ақ Чех Республикасының Премьер-министрі Петр Фиалудың қатысуымен қазақстан-чех ынтымақтастығы мәселесі бойынша бизнес-форум өтті.

Іс-шара аясында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Т.Қ. Әбдірахманов Чехияның жетекші кәсіпорындарымен ағымдағы ынтымақтастық туралы баяндады.

Компания Omiprol және Primoso кәсіпорындарымен әуе құрылысы мәселесін белсенді түрде пысықтауда. Сонымен қатар, MSM GROUP-пен оқ-дәрілерді жөндеу және қалпына келтіру жұмыстары жүргізілуде. Сондай-ақ, Skoda компаниясымен бірлесіп жоғары деңгейлі жайлы троллейбустарды құрастыру жобасы пысықталуда.

- **2023 жылдың 27-28 сәуірінде** Astana Hub халықаралық Bilkent CYBERPARK технопаркімен серіктестікте Қазақстан мен Түркияның 50-ге жуық компаниясының қатысуымен бизнес-форум ұйымдастырылды.

Іс-шара екі мемлекет арасындағы сауда және инвестициялар саласындағы өзара тиімді ынтымақтастықты нығайту және бизнес-қауымдастықтың іскерлік байланыстарын дамыту мақсатында өткізілді.

Екіжақты ынтымақтастықты дамыту шеңберінде форумға «С.М. Киров атындағы зауыт» АҚ, «ҚИ 811 авто жөндеу зауыты» АҚ, «Семей инжиниринг» АҚ, «Қазтехнология» АҚ, «Тыныс» АҚ, «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ, «С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ, «ҚАИ» ЖШС, «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС, «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС, «ПЗТМ» АҚ» ЖШС кәсіпорындар қатысты.

- **2023 жылғы 10 мамырда** «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (қазіргі «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС) базасында Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Әуе қорғанысы күштерінің басшы құрамының қатысуымен кездесу өтті.

Кездесу барысында қонақтарға Airbus тікұшақтарының бірнеше үлгісі таныстырылды, оларды құрастыру және техникалық қызмет көрсету «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (қазіргі «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС) кәсіпорнында, Астана қаласында жүргізілді. Сонымен қатар, ЕС145 тікұшағының ұшқыштарын даярлау дағдыларын жақсарту мақсатында процедуралық-навигациялық авиациялық тренажер таныстырылды.

Кәсіпорынның бас директоры Арно Сесиль қорғаныс, қауіпсіздік және құқық тәртібі қажеттіліктерін қамтамасыз ету үшін түрлі модификациядағы әскери мақсаттағы тікұшақтардың таныстырылымын өткізді.

- **2023 жылдың 1 маусымында** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Шағала-М ұшқышсыз ұшу аппаратын сынақтан сәтті өткізді.

Аппараттың тактикалық-техникалық сипаттамалары атап айтқанда оның жылдамдығы, биіктігі және ұшу қашықтығы жақсартылды.

Сонымен қатар, ҰҰА барлау мақсатында, іздестіру-құтқару операцияларында, байланыс пен басқару құралдары үшін ретранслятор ретінде қолданылуы мүмкін.

2023 жылы Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінде Қазақстан Республикасының әуе кеңістігінде пилотсыз ұшу аппараттарын пайдалану қағидалары әзірленді, олар әуе кеңістігін пайдалану тәртібін ғана емес, сондай-ақ ұшу аппараттарын есепке алуды, санаттауды және оларға рұқсат беру құжаттарын беруді реттеуге тиіс.

Өз кезегінде, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та ҰҰА базасында нысаналы кешендер, қалыптасу сатысында-соққы-барлау ҰҰА, сондай-ақ ҰҰА-камикадзе бойынша жобалар әзірленді.

Бұдан басқа, авиациялық-оқу орталығы базасында азаматтық мақсаттағы дрондар мен коптерлердің қауіпсіз және тиімді жұмысын

қамтамасыз ету үшін ұшқыштар мен механиктерді даярлау бағдарламасы іске қосылады.

- **2023 жылғы 2 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ компаниясында Қытай Халық Республикасының компаниялары өкілдерімен кездесу өтті.

Тараптар Компанияның азаматтық өндірістерін дамыту мәселелері бойынша пікір алмасты және кәсіпорындардың өндірістік мүмкіндіктерін талқылады, өзара тиімді ынтымақтастық пен өнімдердің жерігілікті қамтылуына қызығушылық танытты.

«С.М.Киров атындағы зауыты» АҚ және «ПЗТМ» АҚ келіссөздерінің нәтижесінде бірқатар перспективалы жобалар бойынша қытайлық компаниялармен ынтымақтастық туралы меморандумдар жасалды.

Екі елдің ынтымақтастығы Қазақстанның қолайлы инвестициялық имиджін ілгерілетуге, Қазақстан Республикасы мен ҚХР-дағы бизнестің бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал етеді.

- **2023 жылғы 7 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (қазіргі «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС) зауытында «Dala Air» ЖШС тапсырыс берушісіне жаңа H125 тікұшағы берілді.

Airbus H125 моделі тапсырысшының авиациялық қызметтерін дамыту бойынша стратегиялық жоспардың бір бөлігі болып табылады. Осы типтегі вертолеттерді іздеу-құтқару жұмыстарында, халыққа медициналық көмек көрсету, санитарлық шаралар жүргізу, сондай-ақ орман қорын қорғау және сақтау бойынша авиациялық жұмыстарда пайдалану жоспарлануда.

- **2023 жылғы 9 маусымда** Astana International Forum аясында ҚР ИИДМ Вице-министрі Азамат Бейісбеков және «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Теміржан Әбдірахманов Mitsubishi Corporation өкілдерімен келіссөздер жүргізді.

Кездесу барысында «Қазақстан инжиниринг» компаниялар тобы кәсіпорындарының өндірістік мүмкіндіктері ұсынылып, машина жасау саласына инвестиция салу мүмкіндіктері, өзара тиімді ынтымақтастықты іске асыру үшін перспективалы жобалар талқыланды.

- **2023 жылғы 14 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ алаңында Leonardo S.p.A. өкілдерімен кездесу өткізілді.

Делегация Компанияның және «Орал «Зенит» зауыты» АҚ қызметімен танысты. Сондай-ақ, ағымдағы және перспективалы жобалар бойынша екіжақты ынтымақтастықты дамыту бойынша мүмкіндіктер мен ұсыныстар талқыланды.

Leonardo S.p.A. итальяндық көпұлтты компания және кеме жасау саласындағы әлемдік көшбасшылардың бірі. Ұйым ірі халықаралық стратегиялық бағдарламаларда маңызды рөл атқарады және сенімді технологиялық серіктес болып табылады.

- **2023 жылдың 20 маусымында** Ле Бурже халықаралық авиасалонында Paris Air Show өткізілетін аясында «Қазақстан инжиниринг»

ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Теміржан Әбдірахманов Airbus, Thales, Safran SA және басқаларын қоса алғанда, жетекші компаниялармен бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Кездесулер барысында озық технологияларға, білікті қазақстандық кадрлар мен құзыреттерді дамытуға қатысты мәселелер көтерілді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ әскери және азаматтық мақсаттағы ұшақтар мен тікұшақтарға сервистік қызмет көрсету, жөндеу, жаңғырту, сондай-ақ жергілікті мамандардың біліктілігін арттыру саласындағы өзара тиімді ынтымақтастықты одан әрі дамытуға ұмтылады.

- **2023 жылғы 22 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Сербия Республикасының өкілдерімен бірқатар кездесулер өткізді.

Екіжақты өзара іс-қимыл шеңберінде «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ қызметкерлері «Steel manufacturing» ЖШС өкілдерімен бірлесіп серб зауыттарының өндірістік процестерімен танысып, Қазақстанда технологияларды дамыту, жергілікті кадрлардың біліктілігін арттыру, сауда және инвестициялар саласындағы екі мемлекет арасындағы іскерлік байланыстарды дамыту және нығайту мәселелері бойынша бірқатар кездесулер өткізді.

- **2023 жылғы 23 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та Қырғыз Республикасының елшісі Дастан Дүшекеевпен кездесу өтті.

Келіссөздер барысында екіжақты қатынастар шеңберінде сауда-экономикалық ынтымақтастықты одан әрі дамыту, сондай-ақ «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (қазіргі «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг» ЖШС) тікұшақтарын жеткізуді іске асыру мәселелері талқыланды.

- Белгілі болғандай, 2022 жылы Қырғызстанның ТЖМ қажеттіліктері үшін 2 тікұшақты сатып алу туралы келісім жасалды.

- **2023 жылғы 26 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ мен Қытай Халық Республикасының өкілдері арасындағы өзара тиімді қарым-қатынастарды нығайту мақсатында Компания қызметкерлері ШЫҰ елдері үшін Көпфункционалды сауда-экономикалық алаңға (КСЭА) барды.

Тараптар ынтымақтастықты нығайту, Қазақстанда инновациялық технологияларды дамыту, жергілікті кадрлардың біліктілігін арттыру жолдарын талқылады.

- **2023 жылғы 29 маусымда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та Ресейдің Қазақстандағы сауда өкілі Антон Логиновпен кездесу өтті.

Кездесу барысында мұнай-газ, энергетика және теміржол салаларындағы ағымдағы және перспективалық жобалар бойынша екіжақты ынтымақтастықты дамыту мүмкіндіктері мен ұсыныстары талқыланды.

- **2023 жылдың 4 шілдесінде** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та Үндістанның Bharat Forge трансұлттық компаниясының делегациясымен кездесу өтті. Кездесу барысында «Қазақстан инжиниринг» компаниялар тобының әскери-техникалық ынтымақтастық аясындағы мүмкіндіктері

туралы презентация жасалды. Тараптар қазақстандық өндіріске, жергілікті кадрлар мен ғылымды дамытуға одан әрі инвестициялаудың перспективалық жобалары мен мүмкіндіктерін қарастырды.

- **2023 жылғы 5 шілдеде** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Теміржан Әбдірахмановтың Қазақстанның Чехиядағы Елшісі Бақыт Дүйсенбаевпен кездесуі өтті.

Кездесу барысында Omnipol компаниясы шығарған ұшақтарға сервистік қызмет көрсетуге, сондай-ақ клиенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін «Қазақстан инжиниринг» компаниялар тобының кәсіпорындарында Primoso UAV One 150 ұшқышсыз ұшу аппараттарын өндіруге және оларға қызмет көрсетуге байланысты жобалар талқыланды.

- **2023 жылғы 7 шілдеде** индустрия және инфрақұрылымдық даму Министрі Марат Қарабаевтың Бейжің қаласына жұмыс сапары аясында қытай компанияларымен машина жасау саласындағы өзара тиімді ынтымақтастықты дамытуға қатысты бірқатар кездесулер өткізілді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ басшылығы Қытайдың азаматтық және қорғаныс өнеркәсібі саласындағы қызметін жүзеге асыратын бірқатар ірі машина жасау ұйымдарымен кездесті. Тараптар екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамыту бойынша мәселелер мен ұсыныстарды талқылады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ бірқатар компаниялармен бірлескен мақсаттар қоя отырып, кооперация, тәжірибе алмасу және әзірлемелер туралы уағдаластыққа қол жеткізді. Қытай тарапы кейбір технологияларды беруге және заманауи өндірістерді құру мүмкіндігін қарастыруға жәрдемдесуге дайын екендігін білдірді.

- **2023 жылғы 10-13 шілде** аралығында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Ресей Федерациясының индустрияландыру саласындағы басты өнеркәсіптік көрмеге – «ИННОПРОМ-2023 «Тұрақты өндіріс: жаңарту стратегиялары» XIII Халықаралық өнеркәсіптік көрмесіне қатысты.

- **2023 жылғы 12 шілдеде** Екатеринбург қаласында өткізілетін ИННОПРОМ халықаралық өнеркәсіптік көрмесі аясында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ делегациясы «КОНАР» АҚ Бас директоры Валерий Бондаренкомен келіссөздер жүргізді.

Кездесу аясында тараптар азаматтық өндірістер, атап айтқанда теміржол және мұнай-газ машина жасау саласындағы екіжақты ынтымақтастықты дамыту перспективалары мен мүмкіндіктерін талқылады.

«КОНАР» АҚ 1991 жылы құрылған және бүгінгі күні мұнай-газ машина жасау, күрделі металл конструкцияларын өндіру, кеме жасау, кешенді инжиниринг саласында кең құзыреті бар өнеркәсіптік холдинг болып табылады.

- **2023 жылғы 13 шілдеде** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та француздық SAFRAN Group компаниясының өкілдерімен өзара тиімді ынтымақтастық мәселелері бойынша кездесу өткізілді.

Келіссөздер шеңберінде «Қазақстан инжиниринг» Компаниялар тобының кәсіпорындарында жаңа перспективалы жобаларды іске асыру мүмкіндіктері талқыланды. Сондай-ақ, тараптар екіжақты кооперацияны одан әрі дамыту жөнінде ұсыныстар енгізді.

SAFRAN Group - Оптоэлектроника, авионика, электроника, телекоммуникация және бағдарламалық қамтамасыз ету саласындағы шешімдер мен қызметтер саласында маманданған халықаралық жоғары технологиялар корпорациясы.

- **2023 жылғы 31 шілдеде** Стамбул қаласында өткен IDEF-2023 көрмесі барысында «Орал «Зенит» зауыты» АҚ ASFAT-пен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды.

Осы келісім шеңберінде Қазақстан Республикасы Қорғаныс Министрлігі үшін жобаларды бірлесіп ұсыну жоспарлануда.

- **2023 жылғы 31 шілдеде** Азаматтық өндірісті дамыту шеңберінде «С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ-та Astana Motors Engineering өкілдерімен кездесу өткізілді.

Кездесуде зауыттың өндірістік мүмкіндіктерімен таныстыру жүргізілді, сондай-ақ тараптар ағымдағы және перспективалы жобалар бойынша екіжақты ынтымақтастықты дамыту бойынша мүмкіндіктер мен ұсыныстарды талқылады.

- **2023 жылғы 1 тамызда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та чехиялық Omnipol компаниясының өкілдерімен келіссөздер өтті.

Тараптар екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамыту бойынша мәселелер мен ұсыныстарды талқылады.

Кездесу қорытындысы бойынша тараптар қазақстандық тарап Omnipol шығарған ұшақтарды сатып алған жағдайда, әуе кемелеріне толық сервис, қызмет көрсету және жөндеу «Қазақстан инжиниринг» өндірістік алаңдарында іске асырылатыны туралы келісімге келді. Бұдан басқа, мамандарды оқыту, олардың біліктілігін арттыру және өз кадрлары мен құзыреттерін тәрбиелеу де қазақстандық тараптан жүзеге асырылатыны айтылды.

- **2023 жылғы 10 тамызда** Өскемен қаласында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасы Теміржан Әбдірахманов Шығыс Қазақстан облысының әкімі Ермек Көшербаевпен кездесті.

Келіссөздер барысында ұшқышсыз авиация бағыты бойынша құзыреттер орталығын құру туралы уағдаластыққа қол жеткізілді, онда өңір мамандары ұшу аппараттары мен дрондарды өндіруге, құрастыруға, пайдалануға оқытылатын болады. Бұрын хабарланғандай, компанияның «Жоламан» әуеайлағында «Авиациялық оқу орталығы» ЖШС базасында оқыту бағдарламасы бар. Ұшқышсыз ұшу аппараттары ауыл шаруашылығы және орман шаруашылығы, медициналық көмек, іздеу және құтқару операциялары және төтенше жағдайлардың алдын алу сияқты әртүрлі салаларда қолданылуы мүмкін.

Сонымен қатар, өңірде шағын авиацияны дамыту бойынша перспективалы жобалар талқыланды. Шағын авиацияның қолдану аясы кең.

Облыс әкімі шалғай немесе қол жеткізу қиын жерлерге қол жеткізуді қамтамасыз етудің маңыздылығын атап өтті. Сонымен қатар, шағын авиацияның дамуымен өңірде туризм одан әрі дамитын болады.

- **2023 жылғы 11 тамызда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ медициналық жабдықтар өндірісін жүзеге асыратын «Konsung Technology» компаниясының өкілдерімен кездесу өткізді.

Келіссөздер шеңберінде Компанияның дайындалатын өнімдерінің тұсаукесері өткізілді, сондай-ақ «Қазақстан инжиниринг» кәсіпорындарының базасында медициналық жабдықтар өндірісін жергілікті қамту бойынша мәселелер мен ұсыныстар талқыланды.

- **2023 жылғы 22 тамызда** «ПЗТМ» АҚ-та жаңа буын ұшқышсыз ұшу аппараттарының демонстрациясы өтті.

ҚР индустрия және инфрақұрылымдық даму Министрі Мұрат Қарабаевтың Қытайға сапарының қорытындысы бойынша қытайлық серіктестермен Қазақстанда ұшқышсыз ұшу аппараттарын құрастыру туралы уағдаластықтар жасалды.

Алғашқы прототиптер «ПЗТМ» АҚ-та жиналды және көрсетілді. Кәсіпорын базасында кәсіпорын Қытай тарапымен бірлесіп құрастырған жаңа буын ұшқышсыз ұшу аппараттарының 4 түрі көрсетілді.

Белгілеу керек, одан әрі ынтымақтастық туралы жалпы бағдарлама аясында өндірісті, сондай-ақ оқыту орталығын дамыту жоспарлануда. Назарға алайық, «Авиациялық оқу орталығы» ЖШС «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ еншілес ұйымы болып табылады және ҰҒА операторларын оқытуды ұйымдастыру бойынша жұмыс жүргізеді.

- **2023 жылғы 25 тамызда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та ASFAT мемлекеттік компаниясының өкілдерімен кездесу өтті. Тараптар Каспий теңізінде кеме жасау зауытын салу жобасын «Орал «Зенит» зауыты» АҚ және «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ кеме жасау кәсіпорындарымен бірлесіп, оны одан әрі іске асыру жөніндегі келісімге келе отырып, дамыту мәселелерін талқылады.

- **Сондай-ақ 2023 жылғы 25 тамызда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та KazRockets-пен ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды. KazRockets - қазақстандық STEM секторында өз инженерлік шешімдерін қолдану арқылы зымыран құрылысы саласындағы инновацияларды құру және ілгерілету мақсаты болып табылатын Қазақстандағы зымыран ғылымын және авиамодельдеуді дамытудың бірінші қоры.

Балалар арасында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және «Жоламан» әуеайлағының аумағында «Авиациялық оқу орталығы» ЖШС қолдауымен зымырандарды дайындау және ұшыру бойынша жарыстар өткізілді.

- **2023 жылғы 5 қыркүйекте** «Семей инжиниринг» АҚ және «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС Қазақстан Республикасының Президенті, Қарулы Күштердің Жоғарғы Бас қолбасшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың басшылығымен «Берег» оқу полигонында өткен «Батыл-Тойтарыс-2023» стратегиялық командалық-штабтық әскери оқу-

жаттығуларына қатысты. «Семей инжиниринг» АҚ өздерінің жылжымалы танк жөндеу шеберханасын таныстырып, далалық жағдайда бронды танк қаруларын жөндеу мүмкіндіктерін көрсетті, ал «Қазақстан ASELSAN инжиниринг» ЖШС заманауи радиостанциялар мен түнгі көру құралдарын жөндеу процесін көрсетті.

- **2023 жылғы 7 қыркүйекте** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өкілдері азаматтық өнеркәсіп саласындағы қызметті жүзеге асыратын Қытайдың бірқатар ірі машина жасау ұйымдарымен кездесті.

Тараптар екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамыту бойынша ұсыныстарды талқылады, сондай-ақ меморандум мен ынтымақтастық туралы келісімге қол қойды.

Ең алдымен SINOHYDRO Bureau 14 Co., Ltd. өкілдерімен келісім жасалды. Бұл ұйым POWER CHINA корпорациясының негізгі еншілес ұйымы болып табылады.

SINOHYDRO жүзеге асыратын жобалар гидроэнергетика, тау-кен өнеркәсібі және басқа да көптеген салаларды қоса алғанда, кең ауқымды қамтиды. Айта кетейік, ұйым бірнеше жыл қатарынан ЮньНань провинциясындағы экономикалық көрсеткіштер бойынша шетелдік компаниялар арасында жетекші орынға ие болды.

Сонымен қатар, "Лянцзян Цзинкун" жауапкершілігі шектеулі серіктестігімен инвестициялық ынтымақтастық туралы негіздемелік келісім жасалды. Бұл азаматтық электронды жарылғыш заттарды шығаратын цифрлық индустриялық парк құру жобасы туралы келісім.

Liangjiang Precise Control Electronic Technology (Chongqing) Co., Ltd. ШЫҰ елдері үшін көпфункционалды сауда-экономикалық алаңның бөлігі ретінде құрылған.

- **2023 жылдың 14-16 қыркүйегінде** Душанбеде «ЭКСПО Орталық Азия – 2023» көрмесі өтті.

Көрмеде Қазақстан, Тәжікстан, Түрікменстан, Өзбекстан және Әзірбайжан мемлекеттерінің басшылары ұлттық павильонды аралап көрді, онда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өнімдері және оның қорғаныс-өнеркәсіп кешеніндегі функционалдық мүмкіндіктері ұсынылды.

Өндірілген өнімдердің ішінде: ҰҰА, атыс қаруы, байланыс құралдары, электронды-оптикалық аспаптар, оқу оқ-дәрілері және т.б. болды.

Сондай-ақ, Тәжікстан Республикасының Өнеркәсіп және жаңа технологиялар Министрі Шерали Кабировпен кездесу өткізілді. Тараптар өнеркәсіп және азаматтық бағыттағы озық технологияларды игеру мәселелері бойынша ынтымақтастықтың мәселелері мен перспективалық бағыттарын талқылады.

- **2023 жылғы 14-15 қыркүйек** аралығында Қазақстан мен Қырғызстанның Қорғаныс министрлері: генерал – полковник Руслан Жақсылықов пен генерал-лейтенант Бақтыбек Бекболотовтың басшылығымен «Сарышаған» полигонында өткізілген далалық жағдайларда әскери жабдықтарды көрсетуге арналған «Жауынгерлік достастық-2023» оқу-жаттығуына Компанияның еншілес кәсіпорны –

«Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС қатысты. Зауыт «Шағала» ұшқышсыз ұшу аппаратын әуе барлау үшін іс-әрекетте таныстырды.

- **2023 жылғы 25-27 қыркүйек** аралығында «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Астана қаласында өткен «Иннопром. Қазақстан-2023» Халықаралық өнеркәсіптік көрмесіне қатысты. Көрмеге қатысудың негізгі мақсаты – өнеркәсіптік кооперацияны дамыту, инвестициялар тарту, сауда серіктестігін кеңейту және жаһандық тәжірибе алмасуды қамтамасыз ету.

Компаниядан 5 ЕТҰ қатысты, 35-тен астам заттай өнім түрлері көрсетілді.

- **2023 жылғы 11 қазанда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ кеңсесінде «MRSI holding group» кездесуі өтті, онда «Қазақстан инжиниринг R&D орталығы» ЖШС және қытай тарапымен бірлесіп жүргізіліп жатқан зерттеулер мен клиенттердің қажеттіліктері үшін өнімнің жаңа түрлерін әзірлеу бойынша одан әрі перспективалық даму жолдары талқыланды. MRSI Holding Group Басшылығы бірлескен кооперацияға одан әрі жәрдемдесуге және заманауи өндірістерді құру мүмкіндігін қарастыруға дайын екендігін білдірді.

- **2023 жылғы 12-13 қазанында** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ «Digital Astana 2023» шарасына қатысты.

«Digital Bridge» жылдағы ең ірі ІТ алаңына айналды, оған Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Орталық Азия елдері қатысты. Шараны ұйымдастырушылар: Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі, Астана қаласының әкімдігі және Халықаралық технопарк «Astana Hub».

Компаниядан 5 ЕТҰ қатысты, өнімнің 37-ден астам түрі көрсетілді.

- **2023 жылғы 20 қазанда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та Қазақстан Республикасының күш құрылымдарының өкілдерімен кездесу өтті.

Келіссөздер аясында «С.М.Киров атындағы зауыт» АҚ қытайлық ірі компаниялардың бірі СЕТС-пен бірлесіп жаңа радиоэлектрондық күрес (РЭК) жүйелерінің жобалары бойынша презентация ұсынды, сондай-ақ Қазақстанда РЭК жүйелерінің өндірісін оқшаулау бойынша мәселелер мен ұсыныстарды талқылады.

Тараптар бірлескен кооперацияға одан әрі жәрдемдесу және заманауи өнімдерді дайындау мүмкіндігін қарастыру жөнінде дайын екендіктерін білдірді.

- **2023 жылғы 6-8 қарашада** Шығыс Қазақстан облысының әкімі Ермек Көшербаевтың қолдауымен және «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-тың қатысуымен далада барлау мақсаттарына, іздестіру-құтқару операцияларына, байланыс және басқару құралдарына арналған ретрансляторларға, сондай-ақ шынжыр табанды платформа базасында роботтандырылған кешенге арналған ҰҰА-ның тұсаукесері сәтті өткізілді.

• **2023 жылғы 10 қарашада** Астана қаласындағы «Жоламан» әуеайлағының аумағында «Қазақстан инжиниринг» компаниялар тобының кәсіпорындарында жиналатын ұшқышсыз ұшу аппараттары көрсетілді.

МКҚ, ҰҚК, Ұлттық Ұлан және басқа да күш құрылымдарының өкілдері үшін барлау мақсаттарына, іздестіру-құтқару операцияларына, байланыс және басқару құралдарына арналған ретрансляторларға арналған ҰҰА тұсаукесері сәтті өткізілді.

• **2023 жылғы 17 қарашада** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та Қытайдың Fenghuo Industrial Co., Ltd. компаниясының өкілдерімен кездесу өтті.

«С.М.Киров атындағы зауыты» АҚ Қытай тарапымен бірлесіп Қазақстан Республикасының күш құрылыстары үшін қысқа толқынды, тактикалық және транкингік байланыстың заманауи жүйелері мен орталарының тұсаукесерін өткізді, сондай-ақ Қазақстан аумағында өндірісті оқшаулау жөніндегі мәселелер мен ұсыныстарды қарады.

• **2023 жылдың 29 қарашасында** «Қазақстан ASELSAN Инжиниринг» ЖШС-да кәсіби цифрлық радиостанцияларды сәтті игеру жүзеге асырылды.

Кәсіпорын технологияларды трансферттеп, DMR Tier III стандарттарына сәйкес кәсіби цифрлық радиостанциялардың өндіру желісін сәтті игерді.

Қазіргі уақытта зауыт радиостанцияларды, оның ішінде тасымалданатын, мобильді және стационарлы құрылғыларды түрлі күштік құрылымдар мен ведомстволарға жеткізуде. Өндірілген өнім көлемі 10 000 бірліктен асты.

Қазіргі цифрлық радиостанциялардың негізгі міндеті, жоғары сапалы және тиімді байланысты нақты уақытта қамтамасыз ету, байланыс арналарын қауіпсіз ету.

• **2023 жылғы 1 желтоқсанда** «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-та «Авиациялық оқу орталығы» ЖШС мен «AARDVARK» ЖШС арасында ұшқышсыз ұшу аппараттарының операторларын оқыту аясында кездесу өтті.

Тараптар екіжақты кооперацияны одан әрі дамыту бойынша мәселелер мен ұсыныстарды талқылады, сондай-ақ ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

"AARDVARK" ЖШС Қазақстан Республикасында ұшқышсыз ұшу аппараттарын қолдана отырып, инспекциялық қызметтерді жеткізуші болып табылады. Компания 2016 жылдан бастап елдің өнеркәсіптік кәсіпорындарына қызмет көрсетеді. Озық технологияларды енгізу үшін ноу-хауға ие бола отырып, ұйым Қазақстанда дрондарды қолдануға байланысты жетекші әлемдік технологиялар мен шешімдерді ұсынады және әртүрлі салаларда тапсырыс берушілерге қызмет көрсетеді: қол жеткізу қиын жерлерді инспекциялайды, ортофотопландарды түсіреді, 3D-модельдер жасайды, термовизиялық зерттеулер жүргізеді және т.б.

Мұндай интеграция ҰҰА пилоттық бағыты бойынша кәсіби кадрларды даярлауға, сондай-ақ Қазақстанда осы саланы дамытуға және жаңа деңгейге шығаруға мүмкіндік береді.

- **2023 жылғы 4 желтоқсанда** «Орал «Зенит» зауыты» АҚ-та теңіз индустриясы саласында маманданған жетекші ұйымдардың делегацияларымен кездесу өтті. Зауытқа Aker Arctic, Lloyd's Register және NCOC сияқты ірі компаниялардың өкілдері келді.

Тараптар екіжақты ынтымақтастықты одан әрі дамыту мүмкіндігі туралы мәселелер мен ұсыныстарды талқылады.

Айта кетсек, North Caspian Operating Company N.V. (NCOC) еліміздегі теңіз мұнай-газ кен орындарын игеру бойынша жобаны іске асырумен айналысатын ҚР Мұнай-газ саласындағы ірі кәсіпорындардың бірі болып табылады.

Aker Arctic компаниясы мұзжарғыштар, мұз жағдайында жұмыс істейтін кемелер және басқа да теңіз объектілерін жобалау және әзірлеу саласында маманданған. Компания мұзжарғыштар мен арктикалық кемелерді жобалау саласында инновациялық технологияларымен және консультациялық қызметтерімен танымал.

- **2023 жылдың 13 желтоқсанында** «Қазақстан авиациялық индустриясы» ЖШС-да ҰҰА өндірістерін кооперациялау мәселелеріне арналған дөңгелек үстел өтті.

Кеңеске «Қазақстан инжиниринг» компаниялар тобының өкілдері, ҰҰА ассоциациясы мен «Aardvark» компаниясының өкілдері қатысты.

Тараптар ҰҰА саласында жұмыстарды дамыту және қолдау, әуе кемелерін пайдалану мен техникалық қызмет көрсету үшін қажетті инфрақұрылымды құру, сондай-ақ ғылыми әзірлемелерді жасап, мамандар даярлау арқылы өздерінің біліктіліктерін арттыру мәселелерін талқылады. Бұл мамандар ҰҰА жүйелерін пайдаланып, деректерді өңдей алатын және өздерінің инженерлік шешімдерін жасап, жүзеге асыра алатын болады.

Сонымен қатар, дөңгелек үстел қатысушылары ҰҰА өндірушілеріне қойылатын талаптарды әзірлеу, ұшуға жарамдылық нормалары, сондай-ақ зертханалық сынақтар мен эксперименттік авиация базасы бойынша жобаның тұжырымдамасын талқылады. Негізгі мақсат – ҰҰА деңгейінен жеңіл авиация деңгейіне өту үшін қажетті жұмыстарды жетілдіру және зерттеу.

❖ ҚАРЖЫЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

◆ Еншілес және тәуелді ұйымдар қызметінің операциялық және қаржылық көрсеткіштер

мың теңге

№	ЕҰ атауы	Өнімді сатудан түскен табыс	Қорытынды пайда/ (шығын)	Еңбек өнімділігі (мың теңге/адам)	Персонал саны (адам)
1	Корпоративтік орталық	30 558 016	(2 041 281)	402 079	76
2	«Семей инжиниринг» АҚ	8 736 607	179 208	27 647	316
3	«ПЗТМ» АҚ	5 439 943	(852 361)	13 204	412
4	«С.М.Киров атындағы зауыт» АҚ	6 401 138	5 923	13 280	482
5	«Тыныс» АҚ	1 091 795	(602 149)	1 747	625
6	«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ	525 685	(1 323 805)	1 832	287
7	«Орал «Зенит» зауыты» АҚ	9 470 377	447 285	12 236	774
8	«Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ	1 396 177	73 750	12 036	116
9	«Казтехнологиялар» АҚ	63 124	33 666	842	75
10	«Қазақстан инжиниринг» R&D орталығы» ЖШС	1 154 361	139 511	37 237	31
11	«ҚазИнж Электроникс» ЖШС	-	(41 984)	-	3
12	«Авиациялық-оқу орталығы» ЖШС	15 478	(47 998)	1 290	12
13	«Steel manufacturing» ЖШС	287 459	262 199	3 091	93
14	«ҚИ 811 авто жөндеу зауыты» АҚ	662 934	(55 861)	5 179	128
	Шоғырландырылған деректер	65 699 097	(1 251 196)	19 222	3 418

*«Тыныс» АҚ деректері 2023 жылдың 6 айында СБШ бойынша әрі қарай іске асырумен берілуіне байланысты көрсетілген

*«ҚИ 811 авто жөндеу зауыты» АҚ деректері 2023 жылдың 6 айы үшін әрі қарай іске асырыла отырып, СБШ бойынша берілуіне байланысты көрсетілген

2023 жылдың қорытындысы бойынша өнімдер мен қызметтерді сатудан түсетін табыс жоспары 36%-ға артығымен орындалып, жоспарлы 48 390 118 мың теңгеден нақты көрсеткіш 65 699 097 мың теңгені құрады, оның ішінде шығарылатын өнімдер сегменттері бойынша:

- азаматтық мақсаттағы өнімдер бойынша жоспар 37%-ға артығымен орындалып, жоспарлы 6 172 065 мың теңгеден, іс жүзінде көрсеткіш 8 460 952 мың теңге болды;

- арнайы өнімдер бойынша жоспар 36%-ға артығымен орындалып (негізінен Корпоративтік орталықтың есебінен), жоспарлы 42 218 054 мың теңгеден, іс жүзінде көрсеткіш 57 238 145 мың теңге болды.

2023 жылдың соңында Компаниялар тобы 1 027 922 мың теңге жоспарлы пайдамен (1 251 196) мың теңге мөлшерінде таза шығынға ие болды.

Тексерілген деректерге сәйкес, 2023 жылдың соңында активтер келесідей болды:

АКТИВТЕР	2023 жылғы 31 желтоқсанға (мың теңге)
ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР:	53 671 694
Негізгі қаражат	36 907 098
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	237 671
Материалдық емес активтер	152 618
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	3 182 581
Кейінге қалдырылған салық активтері	2 701 588
Берілген қарыздар	1 210 167
Пайдалануға шектелген ақша қаражаттары	5 193 351
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	635 339
Сатуға арналған активтер	3 451 281
АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР:	63 928 462
Тауарлық-материалдық қорлар	17 802 084
Сауда және басқа дебиторлық берешек	6 797 458
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем	2 621 735
Берілген қарыздар	211 035
Берілген аванстар және өзге де ағымдағы активтер	15 259 349
Қолдануға шектеулі ақша қаражаттары	404 726
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	18 982 905
Сатуға арналған активтер	1 849 170
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	117 600 156

2023 жылғы активтер барлығы 117 600 156 мың теңге деңгейінде қалыптасты, жоспар 81 332 323 мың теңге болғанда, 45% - ға ұлғаю аванстық түсімдермен, өтпелі шарттар бойынша ТМҚ қалдықтарымен, сондай-ақ ЕТҰ-дағы Компания үлесін сатумен байланысты.

Компанияның соңғы 3 жылдағы негізгі көрсеткіштері келесідей өзгерді:

млн. теңге

Көрсеткіштің атауы	2021	2022	2023	2023 жылдан 2021 жылға дейінгі өсу/төмендеу динамикасы
Өнімді өткізуден түскен табыс	92 420	58 771	65 699	(29%)
Активтер	126 052	128 359	117 600	(7%)
Қаржылық нәтиже	1 893	5 128	(1 251)	(166%)
Еңбек өнімділігі (мың теңге/адам)	25 244	17 314	19 222	(24%)

2023 жылдың нәтижелері бойынша 2022 жылмен салыстырғанда өндіріс көлемі мен өнімді сатудан түскен кіріс артуына қарамастан, (1 251) млн теңге көлемінде шығын пайда болды.

Өнімді сатудан және қызмет көрсетуден түскен кіріс 2023 жылы 2021 жылмен салыстырғанда 29%-ға немесе 92 420 млн теңгеден 65 699 млн теңгеге дейін төмендеді, бұл тапсырыстардың азаюына байланысты болды. 2022 жылмен салыстырғанда 12%-ға өсім байқалады, бұл негізінен Корпоративтік орталықта келісім-шарт бойынша өнімді жеткізу есебінен болды.

Активтер 2023 жылы 117 600 млн теңге деңгейінде қалыптасты, көрсеткіш 2021 жылмен салыстырғанда 7%-ға, 2022 жылмен салыстырғанда 8%-ға төмендеді.

Еңбек өнімділігі 2023 жылы 2021 жылмен салыстырғанда 24%-ға төмендеді, бұл 29%-ға қысқарған сату көлемімен байланысты болды. Ал 2022 жылмен салыстырғанда еңбек өнімділігі 11%-ға өскен, бұл сату көлемінің 12%-ға өсуіне сәйкес келеді.

Сонымен қатар, Компания мен оның еншілес ұйымдары жыл сайын өнімдер мен қызметтерді өндірудің өзіндік құнын төмендету, тиімділікті арттыру мақсатында өнімсіз шығындарды қысқарту бойынша жұмыстар жүргізіп келеді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-тың дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы меншік немесе сенімгерлік басқару құқығымен «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-қа тиесілі ұйымдарға қатысты дивидендтік Саясаты «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2019 жылғы 20 қыркүйектегі шешімімен бекітілген (№4 хаттама).

❖ АКТИВТЕРДІ БАСҚАРУ

«Жекешелендірудің 2021– 2025 жылдарға арналған кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 29 желтоқсандағы № 908 қаулысына және Компания активтерін қайта құрылымдаудың 2023 жылға арналған жоспарына сәйкес Компанияның 8 активін сату және 4 активін (акциялар пакеттері мен қатысу үлестерін) тарату көзделген.

Іске асырылып жатқан активтер

№	Активтің атауы
1.	«С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ (100%)
2.	«Тыныс» АҚ (100%)
3.	«Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ (74%)
4.	«Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (40 %)
5.	«ҚазИнж Электроникс» ЖШС (80 %)

Тарату сатысындағы активтер

№	Активтің атауы
1.	«Талес Қазақстан Инжиниринг» ЖШС (50%)
2.	«Қаз-СТ Инжиниринг Бастау» ЖШС (49%)
3.	«Индра Қазақстан инжиниринг» ЖШС (49%)

2023 жылы «ҚИ 811 авто жөндеу зауыты» АҚ жай акциялар пакетінің 100%-ы, «Мұнаймаш» АҚ жай акциялар пакетінің 23,65%-ы сатылды, «Еврокоптер Қазақстан инжиниринг» ЖШС (қазіргі ТОО «Эйрбас Хеликоптерс Қазақстан инжиниринг») жарғылық капиталына Компанияның қатысу үлесінің 40% сатып алу-сату шарты жасалды, Компанияның жылжымайтын мүлкі (Алматы қаласындағы 2 қойма), «Тыныс» АҚ акцияларының 100% пакеті сатылды, «Спецмаш Астана» ЖШС таратылды.

❖ КОМПАНИЯНЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ

Компанияның Инвестициялық саясатына сәйкес инвестициялық қызметтің мақсаты ұзақ мерзімді перспективада Компанияның құнын барынша арттыру болып табылады.

Инвестициялық саясаттың негізгі принциптері:

- стратегиялық мақсаттарды инвестициялық шешім қабылдау процесіне біріктіру;
- инвестициялық шешімдерді қабылдау кезінде инвестициялық бағалау құралдарын пайдалану;
- инвестициялық қызметті басқаруда жобаларды басқару құралдары мен процедураларын пайдалану;
- бюджеттік бақылаудың теңгерімі және Компанияның инвестициялық қызметінің нәтижелеріне жауапты менеджерлердің басқару еркіндігінің дәрежесі;
- инвестициялық қызмет нәтижелеріне міндетті түрде мониторинг, бағалау және талдау жүргізу.

Компанияның инвестициялық жобалары импортты алмастыру, ішкі қажеттіліктерді қанағаттандыру және экспорттау шеңберінде қорғаныс және

азаматтық мақсаттағы бұйымдарды өндіру мен сатуды кеңейту мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған.

Жекелеген инвестициялық жобалар стратегиялық болып табылады және Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарын қайта жарақтандыру және ҚӨК дамыту тұжырымдамасына сәйкес Қазақстан Республикасының қорғаныс-өнеркәсіп кешенін дамытуға бағытталған.

3. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМЫ

Компанияның корпоративтік басқару жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасына, сондай-ақ Компанияның құрылтай және ішкі құжаттарына негізделеді.

Компания үшін корпоративтік басқару мүдделі тараптарға айтарлықтай әсер ететін шешімдер қабылдауға бағытталған жауапты және тұрақты дамудың маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Біз корпоративтік тәжірибелеріміздің компанияда да, оның еншілес ұйымдарында да үздік халықаралық стандарттарға сәйкес келуін қамтамасыз етуге тырысамыз, бұл біздің қызметіміздің ашықтығының жоғары деңгейін қамтамасыз етеді.

Компанияның негізгі ішкі құжаттарының бірі корпоративтік басқаруды жүйелеу үшін негіз болатын «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ корпоративтік басқару Кодексі болып табылады. Бұл құжат Компания қызметінің ашықтығын қамтамасыз етуге және оның тиісті корпоративтік басқару стандарттарын ұстануға дайын екендігін растауға бағытталған.

Кодекс ережелерін белсенді енгізу үшін Директорлар кеңесінің шешімімен 2023 жылғы 4 наурызда «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі 2023-2024 жылдарға арналған іс-шаралар Жоспары бекітілді. Бұл жоспар Компанияның өзін де, оның еншілес құрылымдарын да қамтиды және оның орындалуы туралы есепті Директорлар кеңесі әр алты ай сайын қарастырылады.

2023 жылы Компанияның еншілес ұйымдары үшін корпоративтік басқарудың үлгілік Кодексі бекітілді, бұл еншілес құрылымдардағы корпоративтік стандарттарды біріздендіруге және басқаруға біркелкі көзқарасты қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Компания мен еншілес ұйымдар арасындағы қатынастар екі тараптың тиісті басқару органдары арқылы орындалатын бекітілген корпоративтік рәсімдермен реттеледі. Корпоративтік басқаруды жақсарту жөніндегі тұрақты жұмыс барысында Компания өзі үшін де, өзінің еншілес ұйымдары үшін де ішкі құжаттарды әзірлеуге және өзектендіруге бағытталған бірқатар негізгі бастамаларды іске асырды.

Шешім қабылдау процесінде тәуелсіз директорлардың рөлін күшейту үшін Компания еншілес ұйымдар үшін тәуелсіз директор лауазымына кандидаттарды іріктеу бойынша конкурс ұйымдастырады. Тәуелсіз директорларды іріктеу олардың жоғары біліктілігі мен әртүрлі салалардағы жұмыс тәжірибесін ескере отырып жүргізіледі, олардың көпшілігі «Qazaq Independent Directors» қауымдастығының мүшелері болып табылады. Бұл процесс Компанияның еншілес ұйымдарының Директорлар кеңесін қалыптастыруда және нығайтуда маңызды рөл атқарады.

Компания мен оның еншілес құрылымдары арасындағы тиімді өзара іс-қимыл мен үйлестіруді қолдау үшін тәуелсіз директорлармен үнемі кездесулер өткізіліп тұрады, онда Компания мен оның кәсіпорындарының алдында тұрған ағымдағы міндеттер мен проблемалар талқыланады. Тәуелсіз директорлар корпоративтік басқаруды жетілдіру бойынша ұсыныстарды белсенді түрде енгізеді, содан кейін оларды іске асыру үшін қарастырылады.

Компанияны корпоративтік басқарудың маңызды қағидаттары:

- Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау;
- Директорлар кеңесі мен Басқарма арқылы тиімді басқару;
- Компанияның барлық әрекеттерінің ашықтығы мен объективтілігі;
- Заңдылық пен этикалық нормаларды сақтау;
- Тиімді дивидендтік саясаты;
- Дамуға бағытталған кадр саясаты;
- Қоршаған ортаны қорғау;
- Қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету;
- Корпоративтік қақтығыстарды реттеу және мүдделер қақтығысын болдырмау;
- Акционерлер мен қоғам алдындағы жауапкершілік.

Компания акционерлер мен инвесторлар тарапынан сенімді нығайтуға ықпал ететін, сондай-ақ компанияға тұрақты дамуға қол жеткізуге мүмкіндік беретін осы қағидаттарды ұстануды жалғастыруда.

❖ КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚҰРЫЛЫМЫ

❖ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Компанияның қызметіне жалпы басшылықты Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

Директорлар кеңесі өз өкілеттіктерін «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына, Жарғыға, корпоративтік басқару Кодексіне және Компанияның өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Директорлар кеңесінің қызметі парасаттылық, тиімділік, белсенділік, адалдық, жауапкершілік, дәлдік, кәсібилік, объективтілік және жүйелілік қағидаттарына негізделеді.

2023 жылғы 31 желтоқсанда Компанияның Директорлар кеңесі келесі құрамда ұсынылды:

№	Директорлар кеңесінің құрамы	Өкілеттік мерзімі
1	Азамат Өмірзақұлы Бейісбеков	Директорлар кеңесінің Төрағасы, өкілеттік мерзімі (2025 жылдың тамызы)
2	Ербол Сабыржанұлы Ахметов	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі (2025 жылдың тамызы)
3	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (2025 жылдың тамызы)
4	Андар Мәулешұлы Шоқпытов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (2025 жылдың тамызы)
5	Серікжан Әміржанұлы Жакенов	Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор, өкілеттік мерзімі (2025 жылдың тамызы)
6	Теміржан Қайратұлы Әбдірахманов	Директорлар кеңесінің мүшесі, өкілеттік мерзімі (2025 жылдың тамызы)

Компанияның Директорлар кеңесі мүшелерінің өкілеттік мерзімі - 2025 жылғы 25 тамызға дейін.

◆ **Компанияның Директорлар кеңесінің құрамы**
31.12.2023 жылғы жағдай бойынша

**АЗАМАТ
ӨМІРЗАҚҰЛЫ БЕЙІСПЕКОВ**

Директорлар кеңесінің Төрағасы
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ, Қазақстан
Республикасының өнеркәсіп және
құрылыс Вице-министрі

Туған күні: 04.01.1985 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, шет тілін білетін халықаралық экономист

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2019 - 2020 жылдары**
Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің Әскери қауіпсіздік және қорғаныс бөлімінің сектор меңгерушісі, Астана қаласы;
- **2020 - 2022 жылдары**
Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің Әскери қауіпсіздік және қорғаныс бөлімі меңгерушісінің орынбасары, Астана қаласы;
- **2022 - 2023 жылдары**
Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі аппаратының Басшысы, Астана қаласы;
- **ақпан 2023 - қазан 2023 жылдары**
Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму Вице-министрі;
- **2023 жылғы қазаннан бастап**
Қазақстан Республикасының Өнеркәсіп және құрылыс Вице-министрі.

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

ЕРБОЛ САБЫРЖАНҰЛЫ АХМЕТОВ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі, Қазақстан
Республикасы Қаржы министрлігінің
Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру
комитеті Төрағасының орынбасары

Туған күні: 12.07.1980 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- С.Сейфуллин атындағы Ақмола аграрлық университеті, экономист-менеджер
- А. Байтұрсынов атындағы Қостанай мемлекеттік университеті, құқықтану

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны мен атқарған лауазымдары:

- **2016 - 2019 жылдары**
«Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің Нұр-Сұлтан қаласының Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру департаменті» ММ-ның басшысы
- **2019 жылдан бастап**
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Төрағасының орынбасары

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

САТЖАНҰЛЫ КЕНЖЕБАЙ САТЖАНОВ

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор**

Туған күні: 19.08.1955 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қарағанды политехникалық институты, инженер-экономист
- Алматы мемлекеттік университеті, заңгер
- Еуразия Ұлттық Университеті құрамындағы Дипломатиялық академия, халықаралық қатынастар

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2018 - 2023 жылдары**
«ТКШ жаңғырту мен дамытудың Қазақстандық орталығы» АҚ Басқарма Төрағасының Кеңесшісі;
- **2016 - 2017 жылдары**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

АНДАР МӘУЛЕШҰЛЫ ШОҚПЫТОВ

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор

Туған күні: 12.05.1953 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- В.И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институты, «Автоматика және басқару жүйелері» факультеті, инженер-жүйелік техник
- И. М. Губкин атындағы Ресей мемлекеттік мұнай және газ университеті, мұнай-газ бизнесін басқару магистрі

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2022 - 2023 жылдары** – Директорлар кеңесінің мүшесі, «Нұрсұлтан Назарбаев халықаралық әуежайы» АҚ тәуелсіз директоры;
- **2021 жылдың маусымы** – Қыркүйек 2023 ж. - Директорлар кеңесінің мүшесі, «Қазақстандық тұрақтылық қоры» АҚ тәуелсіз директоры;
- **2019 - 2021 жылдары** – «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Басқарма Төрағасының Кеңесшісі

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

**СЕРІКЖАН ӘМІРЖАНҰЛЫ
ЖАКЕНОВ**

**«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің мүшесі,
тәуелсіз директор**

Туған күні: 08.10.1949 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Қарағанды политехникалық институты, инженер-механик

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2009 жылдан бастап**
«КарГорМаш-М» ЖШС Директоры, Кеңесшісі
- **2018 жылғы қарашадан бастап**
Директорлар кеңесінің мүшесі, «Сарыарқа» ӘКК» АҚ тәуелсіз директоры

**Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның
бәсекелестеріне иелік етпейді**

ТЕМІРЖАН ҚАЙРАТҰЛЫ АБДРАХМАНОВ

Директорлар кеңесінің мүшесі

Туған күні: 29.07.1987 жыл

Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институты, шет тілдерін білетін халықаралық заңгер;
- Нархоз университеті, MBA, іскери әкімшілік магистрі;
- МИФИ Ұлттық ядролық зерттеу университеті, Менеджмент магистрі, атом саласындағы менеджмент;

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2017 - 2020 жылдары**
«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС
Бас директорының орынбасары
- **2020 - 2022 жылдары**
«Самрук-Казына Бизнес Сервис» АҚ
Бас директорының орынбасары
- **2022 - 2024 жылдары**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

◆ Директорлар кеңесінің қызметі

Компанияның Директорлар кеңесі өз құзыретіне кіретін мәселелерді қарастыра отырып, ағымдағы мәселелерді шешуге бағытталған. Мәселелер тізбесі және олар бойынша шешімдер Директорлар кеңесі отырыстарының тиісті хаттамаларында және шешімдерінде көрсетілген.

Директорлар кеңесі 2023 жылы 24 отырыс өткізді (9 күндізгі нысанда, 16 сырттай нысанда), онда 151 мәселе қаралды.

◆ Директорлар кеңесінің комитеттері

Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына сәйкес, Директорлар кеңесінің ең маңызды мәселелерін қарау және Кеңеске ұсыныстар әзірлеу үшін қоғамда Директорлар кеңесінің Комитеттері құрылуы тиіс.

Директорлар кеңесінің Комитеттері келесі мәселелерді қарастырады:

- 1) стратегиялық жоспарлау;
- 2) тағайындаулар және сыйақылар;
- 3) ішкі аудит;
- 4) әлеуметтік мәселелер;
- 5) Компанияның ішкі құжаттарында қарастырылған басқа мәселелер.

Директорлар кеңесінің комитеттері Директорлар кеңесінің мүшелерінен және белгілі бір комитетте жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.

Директорлар кеңесінің комитетін Директорлар кеңесінің мүшесі басқарады. Функцияларына 1) - 5) тармақшаларда көзделген мәселелерді қарау кіретін Директорлар кеңесі комитеттерінің басшылары (төрағалары) тәуелсіз директорлар болып табылады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес комитеттер Директорлар кеңесінің отырысында қаралғанға дейін неғұрлым маңызды мәселелер шеңбері бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізу және ұсынымдар әзірлеу үшін құрылады.

2023 жылғы 31 желтоқсанда Компанияда Директорлар кеңесінің үш комитеті құрылды және тұрақты негізде жұмыс істейді:

- Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі Комитеті;
- Аудит жөніндегі Комитеті;
- Стратегия және Инвестициялар Комитеті.

Комитет	Төраға	Члены
Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитет	Серікжан Әміржанұлы Жакенов	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов; Андар Мәулешұлы Шоқпытов;
Аудит жөніндегі комитет	Андар Мәулешұлы Шоқпытов	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов; Серікжан Әміржанұлы Жакенов;
Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитет	Кенжебай Сатжанұлы Сатжанов	Серікжан Әміржанұлы Жакенов; Андар Мәулешұлы Шоқпытов;

Компанияның Директорлар кеңесінің тағайындаулары мен сыйақылары жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне жататын мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы жәрдем көрсетеді және Директорлар кеңесінің кадр саясаты, корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, тағайындаулар мен сыйақылар жүйесі, сондай-ақ тұтастай қызметті бағалау және жеке Директорлар кеңесі мүшелері мен атқарушы орган мүшелерінің қызметін бағалау, атқарушы орган мүшелерінің сабақтастығын жоспарлау, Компанияның Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметкерлер мен қызметтердің қызметін бағалау саласындағы құзыретіне жататын мәселелерді тереңдетіп пысықтау және мониторингтеу арқылы Директорлар кеңесінің тиімділігі мен сапасын арттыру мақсатында құрылады.

Компанияның Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне жататын мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы жәрдем көрсетеді. Компанияның қаржы-шаруашылық қызметін бақылау жүйесін белгілеу бойынша ұсынымдар дайындау арқылы Компанияның Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасын арттыру; ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігіне мониторинг жүргізу мақсатында құрылған; сыртқы және ішкі аудитордың (қажет болған жағдайда – Комплаенс-қызметі) тәуелсіздігін,

Қазақстан Республикасы заңнамасының, Компанияның ішкі құжаттарының сақталуын бақылау бойынша.

Компанияның Директорлар кеңесінің Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитеті Компанияның Директорлар кеңесіне олардың құзыретіне жататын мәселелер бойынша алдын ала қарау, талдау және ұсынымдар әзірлеу арқылы жәрдем көрсетеді. Компанияның Директорлар кеңесіне Компания қызметінің стратегиялық бағыттары, компанияның инвестициялық жобаларын іске асыру, активтерді басқару, қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау, Корпоративтік даму, оның ішінде Компания қызметінің тиімділігін арттыруға, оның рентабельді қызметі мен орнықты дамуына ықпал ететін іс-шараларды әзірлеу мәселелері бойынша ұсыныстар дайындау мақсатында құрылған.

2023 жылы Компанияның Аудит жөніндегі комитетінің 9 отырысы, Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитеттің 10 отырысы және Компанияның стратегия және инвестициялар жөніндегі Комитетінің 10 отырысы өткізілді.

◆ Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Жалғыз акционердің шешімімен тәуелсіз директорларға - Компанияның Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақылар төленеді және олардың өз функцияларын орындауына байланысты шығыстар өтеледі. Мұндай сыйақылар мен өтемақылардың мөлшері Компанияның Жалғыз акционерінің шешімімен белгіленеді.

Компанияда белгіленген тәртіпке сәйкес Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындағаны үшін сыйақы тек қана:

- тұрақты жылдық сыйақыны;
- Компанияның Директорлар кеңесі комитеттерінің бетпе-бет отырыстарына қатысқаны үшін қосымша жылдық сыйақыны қамтиды.

Сонымен қатар, сыйақы сырқаттану себебі бойынша отырыстарда болмауды қоспағанда, Директорлар кеңесінің (бетпе-бет/сырттай) отырыстарына қатысқан жағдайда төленетінін атап өткен жөн.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның Директорлар кеңесінің мүшелеріне төленген сыйақының жалпы сомасы 21 533 889 теңгені құрады.

◆ Корпоративтік хатшы

Корпоративтік хатшыға Компаниядағы корпоративтік басқару жүйесінің тиісті практикасын және дамуын, отырыстарды ұйымдастыруды және Компанияның Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің жұмысын қолдауды, Компания органдарының тиімді өзара әрекеттесуін және Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғауды, сондай-ақ Компания туралы ақпаратты ашуды (ұсынуды) және Компания құжаттарын заңнама

мен Компанияның ішкі құжаттардың талаптарына сәйкес сақтауды қамтамасыз ету жүктеледі.

Корпоративтік хатшының функциялары, міндеттері мен міндеттері компанияның Директорлар кеңесі 2022 жылғы 02 желтоқсандағы бекіткен Корпоративтік хатшы туралы ережеде (№19 хаттама) көзделген.

Осылайша, өз қызметі шеңберінде Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесі мен оның Комитеттері отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды тиісінше дайындауды, оның ішінде материалдарды дайындау рәсімдерінің сақталуын қамтамасыз етеді, отырыстардың күн тәртібіне енгізу үшін өзіне тапсырылған күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды Республика заңнамасына сәйкес Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің құзыретіне сәйкестігін тексереді Қазақстан, Компанияның жарғысы және ішкі құжаттары, сондай-ақ ұсынылған материалдардың толықтығы.

Корпоративтік хатшы Директорлар кеңесі мүшелерінің нақты және нақты ақпаратты уақтылы алуын қамтамасыз етеді.

◆ Ішкі аудит қызметі

Ішкі аудит қызметі 2007 жылы Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен құрылды.

Компанияның ішкі аудит қызметінің штат саны-3 адам.

Ішкі аудит қызметі қызметінің негізгі мақсаты - Компанияның Директорлар кеңесіне тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіруге жүйелі тәсіл енгізу жолымен компания қызметін тиімді басқаруға және жетілдіруге бағытталған тәуелсіз және объективті кепілдіктер мен консультациялар беру.

Ішкі аудит қызметінің қызметі Компанияның ішкі аудит қызметі туралы Ережемен, Компанияда ішкі аудитті ұйымдастыру жөніндегі саясатпен және өзге де ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі.

Ішкі аудит қызметі тоқсан сайын аудит жөніндегі комитеттің және Компанияның Директорлар кеңесінің қарауына өз қызметі туралы есеп береді.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Ішкі аудит қызметінің 2023 жылға арналған Жылдық аудиторлық жоспары компанияның директорлар кеңесінің 2022 жылғы 29 желтоқсандағы шешімімен бекітілген.

Жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес ішкі аудит қызметі 2023 жылы компанияның, «Петропавл ауыр машина жасау зауыты» АҚ АҚ, «С.М. Киров атындағы машина жасау зауыты» АҚ, «Тыныс» АҚ және «Гидроприбор» ҒЗИ» АҚ қызметіне байланысты аудиторлық тапсырмаларды орындады.

Есепті кезеңде жүргізілген аудиторлық тексерулердің нәтижелері бойынша 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 97 ұсыным берілді.

◆ **Комплаенс қызметі**

Компания әлеуметтік этикаға және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетке ерекше назар аударады, осыған байланысты Компанияда және Компанияның барлық еншілес ұйымдарында комплаенс-офицерлер қызметін жүзеге асырады, сатып алулар мен тұтастай қызметтің ашықтығын қамтамасыз ету жөніндегі құралдар енгізіледі, сондай-ақ ықтимал тәуекелдерді болдырмау үшін жеткізушілермен түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

Компанияның Комплаенс-қызметі Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 13 қыркүйектегі шешімімен құрылды (№13 хаттама).

Қызмет Компанияның Директорлар кеңесіне тікелей бағынады және оны Директорлар кеңесінің аудит комитеті қадағалайды. Штат саны-2 бірлік: комплаенс-офицер және комплаенс-қызмет менеджері.

Комплаенс-қызмет қызметінің негізгі мақсаттары Компания мен оның еншілес ұйымдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша талаптар мен міндеттемелерді сақтауын қамтамасыз ету, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу тетіктерін енгізу болып табылады.

Комплаенс-қызметтің функциялары, міндеттері мен міндеттемелері «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Комплаенс-қызметі туралы ережеде көзделген.

Комплаенс-қызмет өз қызметі шеңберінде Компания және оның еншілес ұйымдары қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Компанияның ішкі құжаттарын сақтауын, Компания қызметінің ашықтығын және Компанияға деген сенімді нығайтуды қамтамасыз етеді. Сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, Компанияның ішкі құжаттарының талаптарын, мүдделі тараптар алдындағы міндеттемелерді сақтамау салдарынан сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің және Компанияның соған байланысты шығындарының алдын алу және азайту жөніндегі іс-шараларды жүргізеді.

2023 жылғы маусымда Компанияның Комплаенс - қызметі Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің 2023 жылғы 31 наурыздағы Төрағасы бекіткен «Квазимемлекеттік сектор субъектіндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы Үлгілік ережеге» сәйкес «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Комплаенс-қызметі туралы ережені" (№112 бұйрық) сәйкес келтірді.

2023 жылы Компанияның 7 еншілес ұйымында қоғамдардың Директорлар кеңесіне бағынатын комплаенс-офицерлер бірлігі енгізілді; 2 еншілес ұйымда комплаенс функциялары қызметкерлерге жүктелді; 3 еншілес ұйымда штат санының аздығына (5-тен аз) және кәсіпорынның қаржылық жағдайына байланысты комплаенс-офицер лауазымы орынсыз.

Компанияның Комплаенс - қызметінің қызметі 2022 жылғы желтоқсанда Компанияның Директорлар Кеңесі бекіткен «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ-

да Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі 2023 жылға арналған іс-шаралар жоспарына (бұдан әрі - Жоспар) сәйкес жүзеге асырылады.

Жоспар бойынша келесі іс-шаралар жүргізілді:

- 2023 жылдың 1 тоқсанында Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін (қол қою арқылы танысу парақтарын толтыру) «Қызығушылықтар қақтығысын анықтау және шешу саясаты», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі нұсқаулық» сияқты сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі нормативтік құжаттармен (2022 жылдың желтоқсан айында Компанияның Директорлар кеңесімен бекітілген) таныстыру жүргізілді. Компанияға жаңа қабылданған қызметкерлерді сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі нормативтік құжаттармен таныстыру үнемі жүргізілуде (2023 жылы Компанияға 14 қызметкер және 11 қызметкер келісім-шарт негізінде қызмет көрсету бойынша қабылданды).

- 1 жартыжылдықта еншілес ұйымдарға арнап қоғамдардың Директорлар кеңестерінде/Серіктестіктердің байқау кеңестерінде бекіту үшін Қызмет сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үлгілік нормативтік құжаттарды (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты, Мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу саясаты, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық) әзірледі.

- мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген тұлғалар болып табылатын барлық лауазымды тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауы қамтамасыз етілді.

- тоқсан сайын «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің үлестестігі мен мүдделер қақтығысына тексеру жүргізіледі.

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің, сондай-ақ олардың жұбайларының кірістері мен мүлкі туралы декларациялардың тапсырылуына бақылау ұйымдастырылды («Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы «Қазақстан Республикасының Кодексін қолданысқа енгізу туралы» 2017 жылғы 25 желтоқсандағы № 121-VI ҚРЗ Қазақстан Республикасы Заңының 45-1-бабы).

- «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнама талаптарын сақтау мәселелері бойынша 14 түсіндіру және оқыту іс-шаралары өткізілді.

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнама талаптарын сақтау мәселелері бойынша «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ еншілес ұйымдарының лауазымды тұлғалары, қызметкерлері, комплаенс-офицерлері үшін 17 түсіндіру және оқыту іс-шаралары өткізілді.

- 10 еншілес ұйымда анонимді сауалнама жүргізілді.

2023 жылы Компания Қызметі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мәселелері бойынша Компанияның корпоративтік сайтында және әлеуметтік желілерінде 12 жарияланым орналастырды.

◆ Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет

Орталықтандырылған сатып алу бақылау қызметі – бұл Компанияның құрылымдық бөлімшесі, Компанияның Директорлар кеңесіне бағынатын, Компания мен оның еншілес ұйымдарының Қазақстан Республикасының заңнамасын және Компания мен еншілес ұйымдарының ішкі құжаттарын сатып алу саласындағы сақтауын ішкі бақылауды жүзеге асыратын бөлімше.

Орталықтандырылған сатып алу бақылау қызметі өзінің қызметін 2021 жылғы 30 сәуірдегі Компанияның Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Орталықтандырылған сатып алу бақылау қызметі туралы ережеге және 2021 жылғы 30 қарашада Қазақстан Республикасының Қаржы министрі № 1252 қаулысымен бекіткен Ұлттық әл-ауқат қорының сатып алуын бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызметті қоспағанда, сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет жүзеге асыратын бақылауды жүргізу қағидаларына сәйкес жүзеге асырады.

Сатып алуды бақылау жөніндегі Орталықтандырылған қызметтің негізгі міндеттері еншілес ұйымдардың, Компанияның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының заңнамасын және Компанияның және еншілес ұйымдардың сатып алу саласындағы ішкі құжаттарын сақтауын бақылау, сондай-ақ Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алуды жүзеге асыру рәсімдері мен процесін жетілдіру болып табылады.

Негізгі міндеттерге сәйкес сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет белгіленген тәртіппен келесі функцияларды орындайды:

- веб-портал арқылы өткізілетін сатып алуларға тұрақты бақылауды жүзеге асырады;
- Компания органдары, Қызмет пен Компанияда сатып алу рәсімін жүзеге асыратын жауапты құрылымдық бөлімше/қызметкерлер арасындағы нақты және тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді;
- Компанияның және еншілес ұйымдардың органдары, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сатып алу саласындағы заңнамасын, Компанияның Жарғысы мен ішкі құжаттарын орындауына, сақтауына мониторинг жүргізеді;
  - Қызмет құзыретіне кіретін өтініштерді, шағымдарды қарайды;
  - Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алу рәсімдері туралы ақпаратты (есептерді) жинақтауды және ұсынуды қамтамасыз етеді, сондай-ақ ақпараттық ашықтықтың жоғары деңгейін қолдайды;
- Мемлекеттік органдардың талаптарына, Қазақстан Республикасының сатып алуды жүзеге асыру саласындағы заңнамасының ережелеріне байланысты мәселелер бойынша Компанияның және еншілес ұйымдардың лауазымды тұлғаларына, қызметкерлеріне консультациялар

береді және ұйымдастырады;

- Компанияда және еншілес ұйымдарда сатып алуды жүзеге асыру қағидалары мен рәсімдерін әзірлеу, қайта қарау кезінде жұмыс топтарына қатысады.

Сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бұзушылықтарды анықтау және жолын кесу мақсатында Компания және оның еншілес ұйымдары өткізетін сатып алуды бақылау шеңберінде 2023 жылы Сатып алуды бақылау жөніндегі орталықтандырылған қызмет анықталған бұзушылықтар бойынша орындауға міндетті 29 хабарлама жіберді.

❖ КОМПАНИЯНЫҢ БАСҚАРМАСЫ

Компанияның ағымдағы қызметіне басшылықты алқалы атқарушы орган – Басқарма жүзеге асырады, ол басқа органдардың құзыретіне жатқызылмаған Компания қызметінің мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін, сайлануын (тағайындалуын) айқындау, сондай-ақ олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ қызметтің түйінді көрсеткіштерін және Компанияның Төрағасы мен Басқарма мүшелері үшін олардың нысаналы мәндерін бекіту Компанияның Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылған.

Басқарма «Акционерлік қоғамдар туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының Заңдарына, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне, «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқармасы туралы ережеге және Компанияның өзге де ішкі құжаттарына сәйкес әрекет етеді.

Басқарма қызметі Жалғыз акционердің мүдделерін барынша сақтау қағидаты негізінде құрылады және Компанияның Жалғыз акционері мен Директорлар кеңесінің шешімдеріне толық есеп береді.

Алдын ала қарау, алқалы шешімдер қабылдау және жетекшілік ететін мәселелер бойынша Компания Басқармасына ұсынымдар дайындау мақсатында Басқарма жанынан Компанияда консультативтік-кеңесші орган – Бюджеттік комиссия құрылды. Ол бекітуге шығарылатын бюджеттер, инвестициялық жобаларды дамыту, жоспарлау және іске асыру жоспарлары бойынша еншілес және тәуелді ұйымдардың басқару органдарында Компания өкілдерінің бірыңғай ұстанымын әзірлеуге, сондай-ақ тиісті қаржы кезеңіне арналған Компания бюджетінің жобасын уақтылы және сапалы әзірлеуді қамтамасыз етуге және оны түзету мен орындау жөнінде ұсыныстар әзірлеуге Компания Басқармасына жәрдемдеседі.

◆ Басқарманың қызметі туралы

2023 жылы Компания Басқармасының 54 отырысы өткізілді, онда 157 мәселе қаралды.

Компания Басқармасының отырыстарында келесі мәселелерге ерекше назар аударылды:

- Даму жоспарын, Компания активтерін қайта құрылымдау бағдарламасын (жоспарын) әзірлеу, мақұлдау және Директорлар кеңесіне бекітуге шығару;

- Компанияның кейбір еншілес және тәуелді ұйымдардың акциялар пакеттерін (қатысу үлестерін) иеліктен шығару;

- құны Компания активтері құнының жалпы мөлшерінің он пайызынан азын құрайтын мүлікті Компания сатып алатын немесе иеліктен шығаратын (сатып алуы немесе иеліктен шығаруы мүмкін) мәміле немесе өзара байланысты мәмілелер жиынтығы туралы шешім қабылдау;

- Компанияның міндеттемесін оның меншікті капиталының он пайызынан аз мөлшерге ұлғайту туралы шешім қабылдау;

- Компания қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданатын құжаттарды бекіту;

- Директорлар кеңесінің және Жалғыз акционердің қарауына шығарылатын мәселелер бойынша материалдарды алдын ала қарау және мақұлдау.

Есепті кезеңде Компанияның Басқармасы Жалғыз акционермен және корпоративтік қатынастардың барлық мүдделі тараптарымен белсенді жұмыс атқарды, бұл Компанияға қойылған міндеттерді тиімді орындауға мүмкіндік берді.

◆ **Басқарманың Құрамы**
(31.12.2023 жылғы жағдай бойынша)

**ТЕМІРЖАН ҚАЙРАТҰЛЫ
ӘБДІРАХМАНОВ**

Директорлар кеңесінің мүшесі

Туған күні: 29.07.1987 жыл
Азаматтығы: Қазақстан Республикасы

Білімі:

- Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институты, шет тілдерін білетін халықаралық заңгер;
- Нархоз университеті, MBA, іскери әкімшілік магистрі;
- МИФИ Ұлттық ядролық зерттеу университеті, Менеджмент магистрі, атом саласындағы менеджмент;

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2017 - 2020 жылдары**
«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС
Бас директорының орынбасары
- **2020 - 2022 жылдары**
«Самрук-Казына Бизнес Сервис» АҚ
Бас директорының орынбасары
- **2022 - 2024 жылдары**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

ҒАРЫП МҰРАТҰЛЫ ИСМАТОВ

**Басқарма Төрағасының
орынбасары**

Туған күні: 20.02.1986 жыл
Азаматтығы: Қазақстан
Республикасы

Білімі:

- Өскемен экономика және қаржы колледжі, банк ісі
- Қазақстан-Америка еркін университеті, қаржы бакалавры
- Халықаралық бизнес университеті, іскерлік әкімшілендіру магистрі

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2019 - 2021 жылдары**
«Астана» Халықаралық қаржы орталығының
үздіксіз кәсіби даму бюросы
- **2021 жылғы ақпаннан желтоқсанға дейін**
«Оптима Банк» ААҚ
Басқарма төрағасының бірінші орынбасары
- **2022 жылғы наурыздан қыркүйекке дейін**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Экономика және жоспарлау
департаментінің Директоры, Басқарушы директор
- **2022 - 2024 жылдары**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасының орынбасары

**Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның
бәсекелестеріне иелік етпейді**

ҚУАНЫШ МҮСІМХАНҰЛЫ ҚИСЫҚОВ

**Басқарма Төрағасының
орынбасары**

Туған күні: 11.07.1964 жыл
Азаматтығы: Қазақстан
Республикасы

Білімі:

- КСРО МҚК Жоғары курстары, Ташкент қ., жоғары арнайы білімі бар офицер
- Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік университеті, заңгер-құқықтанушы

Соңғы бес жылдағы жұмыс орны және атқаратын лауазымдары:

- **2010 - 2018 жылдары**
Әзірбайжан, Тәжікстан, Қырғызстандағы ҚР Елшілігінің Кеңесшісі
- **2018 - 2019 жылдары**
«Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ
Жалпы мәселелер жөніндегі Вице-президенті
- **2019 - 2020 жылдары**
«Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасының Кеңесшісі
- **С августа 2020 жылдары**
«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасының орынбасары

Компанияның акцияларына, жеткізушілеріне және Компанияның бәсекелестеріне иелік етпейді

◆ Басқарманың сыйақысы

Компанияның басшы қызметкерлерінің қызметін бағалау және сыйақы төлеу және әлеуметтік қолдау көрсету шарттары, тәртібі Компанияның Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 наурыздағы шешімімен (№05 хаттама) бекітілген еңбекақы төлеу, сыйлықақы (сыйақы) қызметін бағалау және «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ Басқарма мүшелеріне әлеуметтік қолдау көрсету қағидаларымен регламенттелген.

Қызмет нәтижелері бойынша сыйақылар (қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді сыйақылар) қол жеткізген табыстары үшін материалдық көтермелеу және жұмыс тиімділігін арттыру мақсатында жұмыс нәтижелеріне байланысты төленеді және тұрақты сипатта болмайды.

Басшы қызметкерлер қызметінің тиімділігін бағалау рәсімі мынадай кезеңдерден тұрады:

- қызметтің мотивациялық негізгі көрсеткіштерін (ҚНК) таңдау, нысаналы мәндерді қою;
- мотивациялық ҚНК бекіту;
- өнімділік мониторингі;
- нақты нәтижелілікті есептеу және бекіту.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның Басқарма мүшелеріне төленген сыйақының жалпы сомасы 85 770 356,53 теңгені құрады.

◆ Басқарма хатшысы

Басқарма хатшысы Компанияның қызметкері болып табылады және Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 12 қазандағы шешімімен (№08 хаттама) бекітілген Компанияның Жарғысы мен Компанияның Басқармасы туралы ереженің негізінде әрекет етеді.

Құрылымдық басқарманың хатшысының функцияларына келесілер кіреді:

- Басқарманың жұмыс жоспарын әзірлеу, бекіту және мониторинг жүргізу,
- Басқарма жұмыс жоспарының орындалу барысы туралы есеп дайындау;
- Басқарма отырысының күн тәртібін және Басқарма отырысының күн тәртібіне сәйкес материалдарды қалыптастыру;
- Компания Басқармасының шешімдерін ресімдеу;
- Басқарма отырысына материалдардың уақтылы ұсынылуын және олардың толықтығын бақылау;
- Басқарма шешімдерінің орындалуына мониторинг және бақылау жүргізу.

❖ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

◆ Ішкі бақылау жүйесі

Ішкі бақылау жүйесі Компанияның корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінің маңызды құрамдас бөлігі болып табылады.

Компанияда ішкі бақылауды ұйымдастырудың негізгі қағидаттары мен тәсілдері Компанияның Директорлар кеңесінің 2014 жылғы 27 маусымдағы шешімімен (№7 хаттама) бекітілген «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ ішкі бақылау жүйесі туралы ережеде, Компанияның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 02 желтоқсандағы шешімімен (№19 хаттама) енгізілген өзгерістер мен толықтырулармен көрсетілген).

Ішкі бақылау жүйесі Компанияның үш негізгі бағыттағы мақсаттарына қол жеткізуге ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған:

- операциялық қызметтің тиімділігін арттыру;
- толық және сенімді қаржылық есептілікті дайындау;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының және Компанияның ішкі құжаттарының талаптарын сақтау.

Ішкі бақылау жүйесі туралы ережеде тәуекелге бағдарланған тәсілді қолдана отырып, Компаниядағы ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін ұйымдастыру, мониторингілеу және бағалау үшін Директорлар кеңесінің жауапкершілігі бекітілген.

Компания Басқармасы ішкі бақылау жүйесінің тиімді жұмыс істеуіне жауапты.

Бұл ретте, Компанияның Ішкі аудит қызметі Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тұрақты мониторингінің бөлігі ретінде әрекет етеді және ішкі бақылау жүйесін оның қойылған мақсаттарға, міндеттерге және берілген өлшемшарттарға сәйкестігі тұрғысынан тікелей бағалайды және ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жөнінде ұсынымдар береді.

◆ Тәуекелдерді басқару

Компанияның тәуекелдер саласындағы негізгі құжаты Компанияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 30 сәуірдегі шешімімен (№4 хаттама) бекітілген «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ тәуекелдерді басқару саясаты болып табылады.

Тәуекелдерді басқару Компания қызметінің ажырамас бөлігі болып табылады, ол Компания тобының құны мен беделіне теріс әсер етуі мүмкін тәуекелдер деңгейін уақтылы сәйкестендіруге және төмендету шараларын қабылдауға бағытталған әртүрлі процестер мен стратегияларды қамтиды.

2023 жылы Компанияда шығыстардың ұлғаюы (оның ішінде валюталық тәуекел) және 2024 және 2025 жылдары Компанияның қаржылық жағдайына кейінге қалдырылған әсері мен теріс әсері бар таза пайда

бойынша ЕТҰ-ның жоспарлы көрсеткіштерінің орындалмауында көрініс тапқан қаржылық-экономикалық тәуекелдер (ЕТҰ-дан алынатын дивидендтер мөлшерінің азаюы) айтарлықтай өсті.

Экономикалық тәуекелдерді азайту үшін Компания белсенді түрде келесі шараларды қабылдауда:

- экспорттық өнімді қолдау, мемлекеттік қорғаныс тапсырысын алу бойынша мемлекеттік органдармен өзара әрекет ету;

- азаматтық өнім шығаруды жетілдіру, ассортиментін кеңейту, шығарылатын өнімнің жергілікті қамтылуын арттыру, өзіндік құнын, шығыстарын және т. б. төмендету;

- тендерлерге (конкурстарға) белсенді қатысу және өнімді жылжыту бойынша өзге де шаралар қабылдау;

- іске асырылып жатқан инвестициялық жобалар бойынша ЕТҰ-ның Жол карталарының орындалуына мониторинг жүргізу;

- тоқсан сайын еншілес және тәуелді ұйымдардың жоспарлы көрсеткіштердің орындалуын мониторинг жүргізу және т. б.

Әлеуметтік тәуекелдерді басқаруға қатысты. Компания Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде, ұжымдық шартта және Компанияның ішкі құжаттарында белгіленген өзінің әлеуметтік (еңбек) міндеттемелерінің сақталуын және орындалуын қамтамасыз етеді.

Компанияда кәсіподақ ұйымы – «Машина жасаушылардың салалық кәсіптік одағы» ҚБ филиалы бар. Компанияның кәсіподаққа аударымдары есебінен олар кәсіподаққа мүше Компания қызметкерлері үшін мәдени-бұқаралық іс - шаралар өткізеді, фитнеске абонементтер сатып алынады және т. б.

2023 жылдың нәтижелері бойынша Компанияда әлеуметтік, еңбек тәуекелдерінің болуы (туындауы) тіркелмеген.

Экологиялық тәуекелдерді басқару бөлігінде жағдай тұрақты және басқарымды. 2023 жылдың нәтижелері бойынша Компания мен ЕТҰ-да экологиялық тәуекелдердің болуы (туындауы) тіркелмеген.

Компания еңбекті және қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету бойынша ЕТҰ-мен тұрақты жұмыс жүргізеді, оның ішінде ЕТҰ Компанияға ұсынатын есептер мен чек-парақтардың жай-күйін талдау жүзеге асырылады.

Компанияның негізгі тәуекелдері:

Компания өз қызметін стратегиялық тәуекелдер, қаржылық тәуекелдер, операциялық тәуекелдер және құқықтық тәуекелдер санаттары бойынша бөлінген тәуекелдердің кең спектрін ескере отырып жүзеге асырады.

Тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау нәтижелері бойынша Компанияның 2023 жылға арналған тәуекелдер тізіліміне мынадай 12 тәуекел кірді:

- Компанияның «Қазақстан Халық банкі» АҚ және «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ қарыздары бойынша қаржылық міндеттемелерін орындамау тәуекелі;

- Инвестициялық жобаларды іске асырмау тәуекелі;
- Еншілес және тәуелді ұйымдардың Компанияның мемлекеттік қорғаныстық тапсырысты орындамау қаупі;
- Компанияның ЕТҰ-ларының азаматтық өнім шығару және экспорттық жеткізілімдер бойынша жоспарлы көрсеткіштерді орындамау тәуекелі;
- Компания Активтерді қайта құрылымдау жоспарын орындамау тәуекелі;
- Компанияның сот талқылауынан (талап-арыз жұмысынан) келтірілген залал тәуекелі;
- Заңнама нормаларын сақтамау тәуекелі;
- Компанияның және ЕТҰ-лардың валюталық тәуекелдері;
- Компанияның және ЕТҰ-лардың таза пайда бойынша жоспарлы көрсеткіштерді орындамау тәуекелі;
- Қаржылық міндеттемелерді қоспағанда, Компанияның контрагенттермен есеп айырысу бойынша міндеттемелерін орындамау тәуекелі;
- Компанияның ЕТҰ-ларында күмәнді / неғайбыл дебиторлық берешегінің болу тәуекелдері;
- Еншілес және тәуелді ұйымдардың еңбекті және қоршаған ортаны қорғау Компаниясын сақтамау қаупі.

Тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесінің негізгі қағидаттары:

- тұтастық-тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі тұрғысынан Компания тобының жиынтық тәуекел элементтерін қарастыру;
- ашықтық – тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін дербес немесе оқшауланған ретінде қарауға тыйым салу;
- құрылымдық-тәуекелдерді басқарудың кешенді жүйесі нақты құрылымға ие;
- ақпараттандыру-тәуекелдерді басқару объективті, шынайы және өзекті ақпараттың болуымен қатар жүреді;
- үздіксіздік-тәуекелдерді басқару процесі тұрақты негізде жүзеге асырылады;
- циклдік-тәуекелдерді басқару процесі оның негізгі компоненттерінің үнемі қайталанатын циклі болып табылады.

Компаниядағы тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымы:

Бірінші деңгей Компанияның Директорлар кеңесі болып табылады. Ол корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесін қадағалауда шешуші рөл атқарады.

Компанияның Директорлар кеңесі мынадай негізгі (неғұрлым маңызды) функцияларды жүзеге асырады:

- Компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жөніндегі ішкі құжаттарын бекіту, сондай-ақ оларды жетілдіру, сақтауды қамтамасыз ету және тиімділікті талдау;

- Компанияның тәуекелдер туралы есептерін бекіту және т.б.

Екінші деңгей – Компанияның Басқармасы. Ол тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру және корпоративтік саясаттарға сәйкес келуді қамтамасыз ету үшін тәуекелдерге бақылау құрылымын құруға жауапты.

Басқарма тәуекелдерді басқару саясатын және Компанияның философиясын білдіретін «тұрақты тәуекел санасы» мәдениетін құруға жауапты.

Сондай-ақ, Басқарма тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін құруға жауапты, сол арқылы қызметкерлерге тәуекелдерді басқару бойынша нақты міндеттер жүктеліп, өз міндеттерін орындауға жауапкершілік жүктеледі.

Компанияның Басқармасы тәуекелдерді басқару жүйесінің тұтастығы мен функционалдығын келесі міндеттерді жүзеге асыру арқылы қамтамасыз етеді:

- Тәуекелдерді басқару саясатын іске асыру;
- ықтимал тәуекелдерді анықтауға және бағалауға мүмкіндік беретін тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін ұйымдастыру;
- Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің Саясат ережелерін сақтауын қамтамасыз ету;
- тәуекелдерді басқару саласындағы ішкі рәсімдер мен регламенттерді жетілдіру және т.б.

Үшінші деңгей-Компанияның тәуекелдерді басқаруға жауапты құрылымдық бөлімшесі (Компанияның Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау қызметі), оның негізгі функциялары:

- маңызды тәуекелдерді анықтау және бағалау процесін ұйымдастыру және үйлестіру;
- Компанияның Басқармасы мен Директорлар кеңесіне тәуекелдер туралы ақпарат дайындау және ұсыну;
- әдіснамалық базаны, саясатты, тәуекелдерді басқару жөніндегі қағидаларды, тәуекелдерді мониторингілеу жөніндегі рәсімдерді әзірлеу, енгізу және жаңарту (қажет болған жағдайда);
- тәуекелдерді басқарудың басқа бизнес-процестерге интеграциялануын қамтамасыз ету және тәуекел-менеджмент мәдениетін дамыту;
- Компания қызметкерлеріне тәуекелдерді басқару мәселелері бойынша әдіснамалық және консультациялық қолдау көрсету;
- тәуекелдің пайда болуының ықтимал жағдайларын, тәуекелдің жоғарылауын көрсететін нақты немесе ықтимал, теріс тенденцияларды анықтау, тәуекелді тудырған факторларды талдау және болжамды залалдың ауқымын бағалау.

Компанияның ішкі аудит қызметі - төртінші деңгей болып табылады әрі келесі негізгі функцияларды жүзеге асырады:

- тәуекелдерді басқару рәсімдері мен тәуекелдерді бағалау әдістемесінің аудиті, сондай-ақ тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу;

- бекітілген ішкі құжаттарға сәйкес өзге де функциялар.

Тәуекелдерді басқару жүйесінің құрылымындағы маңызды элементтердің бірі тәуекелдердің иелері/иергерлері болып табылатын әрбір қызметкер тұлғасындағы Компанияның құрылымдық бөлімшелері болып табылады.

Құрылымдық бөлімшелер (тәуекел иелері) тәуекелдерді басқару процесінде шешуші рөл атқаратынын түсінуі керек.

Компания қызметкерлері күнделікті тәуекелдермен жұмыс істейді, оларды басқарады және олардың функционалдық міндеттері саласындағы ықтимал әсеріне мониторинг жүргізеді.

Құрылымдық бөлімшелер тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындауға жауапты, өз қызметі саласындағы елеулі тәуекелдерді уақтылы анықтап, хабардар етуі және іс-шаралар жоспарына енгізу үшін тәуекелдерді басқару бойынша ұсыныстар беруі тиіс.

Тәуекелдерді басқару процесінде Компанияның құрылымдық бөлімшелерінің негізгі функциялары:

- тәуекелдерді анықтау және бағалау;
- өз құзыреті шеңберінде әдістемелік және нормативтік құжаттаманы әзірлеуге қатысу;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің кемшіліктерін жетілдіру және жою жөнінде ұсыныстар енгізу;
- тәуекелдерге ден қою және оларды басқару бойынша бекітілген іс-шараларды іске асыру және тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шараларды орындау бойынша тұрақты негізде есептілікті ұсыну;
- тәуекел-коммуникацияны дамыту процесіне жәрдемдесу;
- тәуекелдерді басқару бөлімшесіне туындаған/болған тәуекелдер бойынша ақпаратты қоса алғанда, тәуекелдер бойынша ақпарат беру.

4. ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Компанияның негізгі стратегиялық міндеттерінің бірі тұрақты дамуды қамтамасыз ете отырып, оның ұзақ мерзімді құнының өсуі болып табылады.

Компания тұрақты дамуды – Компания мен оның еншілес ұйымдары өз қызметінің қоршаған ортаға, экономикаға, қоғамға әсерін басқаратын және мүдделі тараптардың мүдделерін ескере отырып шешім қабылдайтын Даму ретінде қарастырады.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ өзінің негізгі стратегиялық міндетімен тұрақты дамуды қамтамасыз ете отырып, ұзақ мерзімді құнның өсуін қарайды. Тұрақты дамуды басқару мәселелері Компанияның корпоративтік басқару Кодексінде сипатталған, мақсаттар Компанияның 2029 жылға дейінгі даму жоспарына жеке стратегиялық бағыт түрінде енгізілген.

◆ Экономикалық аспект

Экономикалық компонент Компания мен еншілес ұйымдардың қызметін ұзақ мерзімді құнның өсуіне, акционер мен инвесторлардың мүдделерін қамтамасыз етуге, процестердің тиімділігін арттыруға, неғұрлым жетілдірілген технологияларды құру мен дамытудағы инвестициялардың өсуіне, еңбек өнімділігін арттыруға бағыттайды.

Компания машина жасауды дамытуға және тұтастай алғанда елдің экономикалық дамуына лайықты үлес қосады.

Бұл бағыттағы күш-жігер Компанияның бүкіл тобы қызметінің тиімділігін жалпы арттыруға, оның ішінде сатудан түсетін кірісті ұлғайтуға, өзіндік құнын төмендетуге және рентабельділікті арттыруға бағытталған.

Компанияның қаржы-шаруашылық қызметінде қалыптасқан күрделі жағдайға қарамастан, бірінші кезекте жоғары борыштық жүктемемен шартталған «Қазақстан инжинирингі» соңғы 2-3 жылда өсудің оң серпінін көрсетіп отыр.

Еншілес ұйымдар өңірлердің дамуында, жалпы өңірлік өнімді қалыптастыру процестерінде, жергілікті халықты жұмыс орындарымен қамтамасыз етуде, жергілікті бюджеттерді толықтыруда және т. б. маңызды рөл атқарады.

Кәсіпорындар шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуға инвестициялар салу, жұмыс орындарын құру, әлеуметтік саланы дамыту, орта және жоғары кәсіптік білім беру бағдарламаларын қолдау, денсаулық сақтауды, дене шынықтыру мен спортты дамыту, демеушілік, қайырымдылық, қолдау арқылы корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік саласындағы бағдарламаларды ілгерілету арқылы қатысу өңірлерінде халықтың өмір сүру деңгейі мен әл-ауқатын арттыру үшін бар күш-жігерін салады халықтың әлеуметтік осал топтары мен мүмкіндігі шектеулі жандар.

Компания сонымен қатар өзінің кейбір стратегиялық емес активтерін бәсекелестік ортаға беру арқылы елдің орта бизнесінің дамуына үлес қосады.

2023 жылдың қорытындысы бойынша «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ компаниялар тобы бойынша сатып алудың жалпы көлемі – 14 319 млн.теңгені құрады, бұл ретте сатып алудағы елішілік құндылық 9% немесе 1 288,7 млн. теңгені құрады.

Өнім берушілерді іріктеу әлеуетті өнім берушілер арасында сапалы тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу, адал бәсекелестік процесінің жариялылығы мен ашықтығы қағидаттарында қолданыстағы рәсімдер шеңберінде жүргізіледі.

Өнім берушілердің сенімділігі Мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімімен және/немесе Квазимемлекеттік сектордың сатып алуға жосықсыз қатысушылар тізілімімен салыстыру арқылы тексеріледі.

◆ Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау туралы

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ және оның еншілес және тәуелді ұйымдары 2023 жылғы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау (бұдан әрі – ЕҚЖЕҚ), өрт қауіпсіздігі және экологиялық менеджмент саласындағы жұмыс нәтижелері бойынша нәлдік жарақаттанушылықты және төтенше оқиғалардың болмауын көрсетті, бұл Компания тобының ең маңызды және артықшылықты міндеттерінің біріне қол жеткізу болып табылады.

Компания үшін осы бағытта тиісті жұмыстарды жүргізуді жалғастыра отырып, осы көрсеткішті тұрақты негізде ұстану, өмір мен денсаулықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету, жұмыс және өндірістік процесті жүзеге асыру кезінде кәсіпорындардың барлық қызметкерлерінің жарақат алу және жазатайым оқиғалар қаупін тудырмау және болдырмау өте маңызды. Қоршаған ортаның ластануына жол бермеуді және өндіріс кезінде экологиялық нормалардың талаптарын сақтауды қамтамасыз ету, Төтенше жағдайлар кезінде тиісті ден қоюды жүзеге асыру қажет.

Осы мақсаттарды іске асыру үшін Компанияның ұсынымдары бойынша ЕТҰ басшылары және жауапты тұлғалар (ЕҚЖЕҚ, өрт қауіпсіздігі, экологиялық менеджмент, азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар желісі бойынша) барлық қызметкерлердің қауіпсіздік техникасы талаптарын сақтауы, олардың еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өрт қауіпсіздігі және экологиялық менеджмент саласындағы хабардарлық деңгейін арттыру бойынша жүргізілетін іс-шараларды күшейтті.

Қандай да бір төтенше жағдайлар (табиғи және техногендік сипаттағы) туындаған кезде барлық қажетті шаралар, оның ішінде осындай оқиғаның салдарын жою дереу қабылданады.

Ерекше тәуекелі бар (қауіпті механикалық процестер, жанғыш/жарылғыш және т.б. заттармен зертханалық процестер және басқа процестер), сондай-ақ биік және өзге де қауіпті жұмыстарға тартылған (мұндай жұмыс түрлеріне тиісті рұқсаттың міндетті болуымен) өндірістік учаскелерде айналысатын қызметкерлерге ауысым алдындағы медициналық қарап-тексеруді міндетті түрде жүргізуге ерекше назар аударылды.

Өндірістік процесте қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін шаралар әзірлеу және осы бағыттағы іс-шараларды тұрақты өткізу. Бұзушылықтарды, тәуекелдер мен сәйкессіздіктерді анықтау мақсатында кәсіпорындарда, әсіресе маусымаралық кезеңдерде (су тасқыны, жылыту маусымы және т.б.) тексерулерді ұйымдастыруды қамтиды. Тексеру нәтижелері бойынша анықталған проблемаларды жою, қызметті қолданыстағы заңнамаға және ішкі нормативтік актілерге сәйкес келтіру, сондай-ақ қызметтік құжаттама мен есептілікті жүргізуді ретке келтіру үшін еншілес ұйымдардың басшылығына ақпарат беріледі.

Компания ЕТҰ-ның ЕҚЖЕҚ, ӨҚ және экологиялық менеджменті бойынша үйлестіруді жүзеге асырады. Бұл қызметті үйлестіру директивалық нұсқаулар мен ұсынымдарды жіберу, ұсынымдарды, нысандарды,

әдістерді, бақылау рәсімдерінің тиімділігін әзірлеу, ЕТҰ-ның жауапты тұлғалары тарапынан талаптарды сақтау және жұмыста олқылықтарды болдырмау тұрғысынан, сондай-ақ алдын алу және алдын алу шаралары мақсатында ұйымдастырылды. ЕТҰ жүргізетін ЕҚЖЕҚ, ӨБ және экологиялық менеджментті сақтау жөніндегі жағдай мен қажетті іс-шаралардың мониторингі компанияның бұрын әзірлеген чек-парақтарын зерделеу жолымен жүзеге асырылады, оған сәйкес ЕТҰ ай сайын жаңартылған және өзекті деректерді, сондай-ақ Бірыңғай баяндамаларды (бұрын компания әзірлеген және ЕҚЖЕҚ, ӨҚ, ЭМ бойынша тоқсан сайынғы баяндамалар үшін барлық ЕТҰ-ға бірыңғай).

Жылына екі рет комиссиялық тәртіппен ЕТҰ-ға ұсынылатын чек-парақтар бойынша ақпаратқа ЕТҰ-ның өздеріне барып верификация жүргізіледі. Осындай іс-шаралар барысында кәсіпорындарда сәйкессіздіктерді, тәуекелдерді, тиістілік нормаларының бұзылуын және т.б. анықтау бойынша тексерулер жүргізіледі. Сонымен бірге компанияның жауапты қызметкерлерінің ЕТҰ басшылығымен және жұмыс ұжымдарымен кездесулері өткізіледі, олардың барысында проблемалық мәселелер мен оларды шешу жолдары талқыланады.

◆ Экологиялық аспект

Компания тобының кәсіпорындары өндірістік қызметті қоршаған ортаны қорғау саласындағы ұлттық заңнаманың талаптарына сәйкес жүзеге асырады. Осы саладағы басқарудың негізгі қағидаттары тәуекелдерді анықтау және басқару, ластаушы заттар мен парниктік газдар эмиссияларын төмендетуге және энергия тиімділігін арттыруға, ашықтық пен ақпараттандыруды қамтамасыз етуге бағытталған ресурс үнемдеуші технологияларды енгізу болып табылады. Кәсіпорынның қатысу аймағының тұрақты дамуына қосқан үлесін Компания топтары табиғатты қорғау заңнамасының талаптарын сақтау арқылы қамтамасыз етеді. Қазақстан Республикасының қолданыстағы табиғат қорғау заңнамасына сәйкес қоршаған ортаға эмиссияға рұқсат алынды. Қоршаған ортаны қорғаудың аумақтық органдарымен шекті жол берілетін шығарындылардың нормативтері әзірленді және келісілді, олардың мерзімі аяқталғаннан кейін жаңа нормативтер әзірленеді.

Кәсіпорындардың өндірістік қызметінен атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының негізгі көздері:

- қазандықтар (бар болса);
- жылыту пештері;
- станоктар мен цехтардың жабдықтары;
- бояу және жару учаскелері;
- автомобиль техникасы.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ кәсіпорындарында тұрақты негізде «Жасыл технологияларды» енгізу бойынша іс-шаралар өткізіледі: энергетикалық аудит, экологиялық бақылау, шығарылатын сулардың

сапасына талдамалық бақылау жүргізіледі, олардың нәтижелері бойынша энергия тиімділігін арттыру жөніндегі іс-шаралар Жоспарлары әзірленді (қолданыстағы жарық көздерін ауыстыру, қуаты аз жабдықтарды сатып алу, автономды қазандықтардың жабдықтары дизельден ауыстырылады сұйытылған газға отын, жоғары вольтты май ажыратқыштарын вакуумға ауыстыру, аумақтарда жасыл желектер отырғызылады, аумақты тазарту және тазарту бойынша экологиялық сенбіліктер өткізіледі және т.б.). Кәсіпорындар күн және жел энергиясы сияқты жаңартылатын энергия көздерін қарастыруда.

Қалдықтарды басқару ҚР Экологиялық кодексіне және қоршаған ортаны қорғау саласындағы басқа да нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

Компания кәсіпорындарында қалдықтарды басқарудың тиісті бағдарламалары әзірленді, олардың негізгі мақсаттары:

- түзілетін және жинақталған қалдықтардан экологияға залалды азайту;

- қалдықтарды басқару сапасын жақсарту;
- қалдықтардың қауіпті қасиеттерінің көлемін немесе деңгейін азайту.

Бағдарламалар қауіпті сыныптар бойынша қалдықтармен жұмыс істеу жөніндегі талаптарға сәйкес есепке алу, жинау, сұрыптау, сақтау, қайта пайдалану, кәдеге жарату немесе көму үшін тасымалдау процестерін реттейді. Әдетте, Компанияның кәсіпорындары қалдықтарды өз бетінше кәдеге жаратумен айналыспайды, бірақ оларды мамандандырылған ұйымдармен әкетуге шарттар жасайды.

Машина жасау ерекшелігін ескере отырып, Компанияның еншілес (тәуелді) ұйымдарының өндірісі мен тұтынуының негізгі қалдықтары:

- металл сынықтары, соның ішінде металл қалдықтары;
- құрамында сынап бар жарық көздері;
- қалдық батареялар;
- пайдаланылған майлар мен сұйықтықтар, майланған шүберектер;
- ұрылыс қалдықтары (өткізілетін ҚМЖ барысында);
- қатты тұрмыстық қалдықтар;
- қаптама;
- ағаш өңдеу қалдықтары.

Компания қоршаған ортаға ұқыпты қарау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану қағидаттарын сақтауға ұмтылады, қоршаған ортаға жағымсыз әсерлердің алдын алуға ықпал етеді, қоршаған ортаның жай-күйі үшін жауапкершілікті арттыруға бағытталған бастамалар қабылдайды, экологиялық таза және энергия үнемдейтін технологияларды дамытуға және таратуға, экологиялық мониторинг жүргізуге және экологиялық ақпаратты ашық беруге жәрдемдеседі.

Экологиялық тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі негізгі міндеттер:

- қоршаған ортаға ұқыпты қарау;

- еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздік саласындағы нормалар мен стандарттарды сақтау;
- қызметтің энергия тиімділігін арттыру;
- есеп беру жүйесін енгізу.

Машина жасау компаниялары үшін энергияны көп қажет ететін өндіріс ретінде қоршаған ортаны қорғау тұрғысынан энергия тұтыну маңызды болып табылады. Компанияның энергия тұтынуы екі компоненттен тұрады: электр энергиясы және тұрмыстық қажеттіліктерге арналған жылу энергиясы. Энергия үнемдеу тұрғысынан ең үлкен нәтиже инновациялық энергия үнемдеу технологияларын қолдану арқылы энергия сыйымдылығын төмендету шаралары болып табылады. Жаңа материалдарды қолдану, қасбеттерді оқшаулау және ғимараттың жылу шығынын азайтатын терезе конструкциялары есебінен кәсіпорынды жаңғырту жобасын іске асыру кезінде жылу энергиясын тұтыну көлемінің айтарлықтай төмендеуі шығындардың айтарлықтай төмендеуі болуы мүмкін.

Компанияның ЕТҰ-да «Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы» ҚР Заңына сәйкес энергия аудиттері жүргізіледі және жыл сайын энергия тиімділігі жөніндегі іс-шаралар Жоспары бекітіледі. Энергия аудитінің ескертулері мен қорытындылары негізінде еншілес кәсіпорындар энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру саласында мынадай іс шараларды жүргізеді:

- ЕТҰ қатарында энергетикалық саясат әзірленді;
- учаскелер бойынша энергия тұтынудың техникалық есебі мен талдауы жүргізіледі;
- ескіргенін жаңа жоғары технологиялық және энергия үнемдейтін жабдыққа ауыстыра отырып, жабдықты жөндеу жүзеге асырылады;
- электр энергиясын техникалық есепке алудың ескірген индукциялық аспаптарын дәлдік класы 0,5 электрондық аспаптарға кезең-кезеңімен ауыстыру;
- жарық көздерін энергияны үнемдейтін жарықдиодты шамдармен ауыстыру;
- реттелетін компенсаторлық құрылғыларды орнату;
- поршенді компрессорларды энергия үнемдейтін бұрандалы компрессорларға ауыстыру;
- ескірген қуат трансформаторларын ауыстыру;
- инфрақызыл жылытқыштарды орнату;
- құбырларды оқшаулау.

Маңызды бағыт Экология мәселелерінде проактивті тәсілді іске асыру, жоспарланған шаралардың ішінде - экологиялық менеджментті енгізу, инновациялық энергия үнемдеу технологияларын қолдану, ИҚ-жылытқыштарды пайдалану, қайта пайдалану үшін Өндіріс қалдықтарын қайта өңдеу жөніндегі жобалар, экологиялық өнімді әзірлеу, ЖЭК көздерін өндіру жөніндегі жобаларға қатысу және т. б. қарастырылады.

Жыл мезгілдерінің әртүрлі кезеңдерінде Компания ЕТҰ - ның дайындығы бойынша Үйлестіру іс - қимылдарымен мониторинг жүргізді: көктемде – жазғы өрт қауіпті кезеңге, аумақты құрғақтықтан, құлаған жапырақтардан және т. б. тазарту бойынша тиісті іс - шаралар жүргізу, жазда-қысқы жылыту кезеңіне дайындық жоспарлары бойынша, күзде-жылыту маусымына 100% дайындық туралы, қыста - қыс мезгіліндегі бақылау, сондай-ақ көктемгі кезеңде су тасқыны жағдайларына дайындық туралы.

Компания басшылығы мен ЕТҰ тарапынан бақылау функцияларын қамтамасыз етудің арқасында есепті кезеңде төтенше жағдайлар мен жарақаттануға жол берілмеді.

Осы бағытта өндірістік қауіпсіздік саласындағы үлгілік қағидалар әзірленді, олар кейіннен жергілікті жерлерде осындай Қағидаларды әзірлеу үшін ЕТҰ-ға жіберілді.

◆ Кадр саясаты

Компанияда кадр саясаты жұмыс істейді, оның негізгі мақсаты HR-менеджментті енгізу және экономикалық ынталандырулар мен әлеуметтік кепілдіктерге негізделген және жұмыс берушінің де, қызметкердің де мүдделерінің үйлесімді үйлесуіне ықпал ететін бәсекелестік ортада барынша пайда алуға және көшбасшылықты қамтамасыз етуге бағытталған адам ресурстарын басқару жүйесін құру арқылы персоналды басқару тиімділігін арттыру болып табылады.

Компанияның Кадр саясатының басым бағыттарының бірі Компанияны жоғары білікті персоналмен қамтамасыз ету үшін қажетті кәсіби құзыреттерге ие жаңа форматтағы басшыларды даярлау мақсатында жас және перспективалы көшбасшыларды іздеуді және анықтауды қамтитын кадр резервін дайындау болып табылады.

Нормативтік-регламенттеуші құжаттар мен рәсімдер, әдіснамалық тәсілдер, ақпараттық және технологиялық қолдау жүйелері, Компанияның Персоналды басқару жүйесінің басқа да қажетті компоненттері Кадр саясатының қағидаттары мен негізгі бағыттары негізінде әзірленеді және құрылады.

Кадр саясатының негізгі басымдықтары:

- жоғары кәсіби қызметкерлерді тарту, дамыту және ұстау;
- персоналды басқарудың озық әдістерін енгізу;
- ішкі кадр резерві мен сыртқы ресурстарды ақылға қонымды үйлестіру арқылы кадр резервін басқару;
- басшы қызметкерлердің кадр резервін қалыптастыру;
- қызметкердің мінез-құлқын реттейтін бірлескен құндылықтарды, әлеуметтік нормалар мен нормаларды құру және әзірлеу;
- әлеуметтік - еңбек қатынастарын реттеу, еңбек жанжалдарының алдын алу және оларға жол бермеу.

Компанияда жалдау рәсімі Компанияның әкімшілік лауазымдарына кадрларды конкурстық іріктеу қағидаларына сәйкес, оның ішінде кәсіптік және жеке-іскерлік құзыреттер бойынша тестілеу элементтерін қолдана отырып және кандидаттардың білім деңгейін тексеру және конкурстық комиссияның отырысын өткізу үшін Компанияның топ-менеджментімен әңгімелесу (тестілеуден өткен жағдайда) жүзеге асырылды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания тобының штат саны 4 552 адамды құрады, оның ішінде Компанияда – 76 адам.

2023 жылы Компанияға 16 қызметкер қабылданды.

24 қызметкер жұмыстан босатылды, оның ішінде өз еркімен – 13 адам. Айналым деңгейі 32,9% құрады.

Гендерлік құрылымда Компания ерлер мен әйелдер санының тепе – теңдігін сақтайды: 68 жұмысшының 40-ы ерлер мен 28-і әйелдер.

«Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ жоғары білікті мамандардың жаңа буынын қалыптастыру үшін инженерлік-техникалық мамандықтарды танымал етуге мүдделі. Тәжірибені сақтау және беру, ұрпақтар сабақтастығы және кәсіпорындардағы менторлық Компанияның кадрлық және әлеуметтік бағдарламасының негізгі қағидастары болып табылады.

Осы бағыт шеңберінде Компания және оның кәсіпорындары техникалық колледждермен, жоғары оқу орындарымен, мектептермен тығыз өзара іс-қимыл ұйымдастырады. Студенттер мен оқушылар үшін Компанияның кәсіпорындарына экскурсиялар үнемі өткізіліп тұрады, олар жас ұрпақтың ҚӨК саласындағы жұмысқа деген қызығушылығын оятуға, содан кейін оларға қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындарына жұмысқа орналасу пайдасына өз таңдауын жасауға көмектесуге арналған.

Сонымен қатар, еншілес кәсіпорындардағы әлеуметтік тұрақтылық мәселелеріне назар аударылды:

- жұмыс орындарын қамтамасыз ету бақыланды (цехтар мен үй жайлардағы температуралық режим және жарықтандыру, қасбеттер мен шатырлардың жай-күйі, барлық үй-жайлардағы тазалық, станоктар мен жабдықтардың жұмыс қабілеттілігі және т. б.);

- профилактикалық медициналық тексерулер жүргізу;

- жұмыскерлерді арнайы киіммен, аяқ киіммен, жеке қорғаныс құралдарымен қамтамасыз ету;

- жұмыскерлердің еңбек міндеттерін орындау кезінде олардың өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін жауапкершілікті сақтандыру;

- тамақтануды, бос уақытты және спорт мүмкіндіктерін қамтамасыз ету.

Еңбек жағдайларын жақсарту аясында бірқатар кәсіпорындарда ғимараттар мен жатақханалар жөнделді, шатырлар жөнделді, аудиториялар, асханалар, жуынатын бөлмелер мен душтар жаңартылды.

«Қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес жұмыс берушінің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде қызметкердің өмірі мен

денсаулығына зиян келтіргені үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру жүзеге асырылады.

❖ ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҚ ТАНЫТҚАН ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Компания өз қызметін жүзеге асыру барысында мүдделі тараптарға ықпалын тигізеді немесе олардың ықпалына түседі.

Мүдделі тараптар Компания мен еншілес ұйымдардың қызметіне, атап айтқанда Компания құнының өсуіне, тұрақты дамуына, беделі мен имиджіне оң және теріс әсер етуі, тәуекелдерді тудыруы немесе төмендетуі мүмкін. Сондықтан мүдделі тараптармен өзара іс-қимылды Компания ұзақ мерзімді құнды құру, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу және Компанияның оң беделін қалыптастыру үшін қажетті шарттардың кепілі ретінде қарастырады.

Компанияның мүдделі тараптарымен өзара іс-қимыл жүйесі барлық мүдделі тараптардың мүдделерін үйлестіруге бағытталған. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мүдделер мен ынтымақтастықты құрметтеу, Компания қызметінің ақпараттық ашықтығы, өзара іс-қимылдың жүйелілігі, міндеттемелерді сақтау қағидаттарына негізделген.

Компания және оның еншілес (тәуелді) ұйымдары әртүрлі коммуникациялық платформалар арқылы барлық мүдделі тараптармен тұрақты диалог орнатуға және сақтауға көп көңіл бөледі.

Мүдделі тараптардың тізбесі мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- Жалғыз акционер, биліктің заң шығарушы және атқарушы тармақтары, реттеуші және қадағалау мемлекеттік органдары, жергілікті атқарушы органдар тұлғасындағы мемлекет;

- қызметкерлер, лауазымды тұлғалар;
- инвесторлар, несие берушілер, серіктестер;
- тұтынушылар, тұтынушылар;
- жеткізушілер, мердігерлер;
- бәсекелестер;
- кәсіптік одақтар;

- жергілікті қоғамдастықтар, қызметті жүзеге асыру орындарындағы халық, қоғамдық ұйымдар.

2022 жылы мүдделі тараптардың тізбесін, олардың ықпал ету дәрежесін айқындау және олармен өзара іс - қимыл стратегиясы мен әдістерін әзірлеу мақсатында Компанияның мүдделі тараптарының (стейкхолдерлерінің) картасы (бұдан әрі-Карта) әзірленді. Ол халықаралық деңгейде танылған AA1000 Stakeholder Engagement Standard (AA1000SES, 2015) стандартына сәйкес жасалған.

Карта мүдделі тараптардың әрқайсысымен жұмыс істеудің барабар стратегиясы үшін Компанияның және оның еншілес ұйымдарының қоршаған ортасы туралы ақпаратты жүйелеуге және визуализациялауға арналған.

Мүдделі тараптарды анықтау және жіктеу және олармен жұмыс істеу Компанияның ұзақ мерзімді құнын арттыруға, оның іскерлік беделін нығайтуға, барлық мүдделі тараптармен тиімді және теңдестірілген қарым-қатынас орнатуға мүмкіндік беретін құралдардың бірі болып табылады.

Компания өзі үшін мүдделі тұлғалардың келесі топтарын анықтайды:

Мүдделі тараптар	Қосқан үлесі, ықпалы	Болжалдар, мүдделері
Инвесторлар, оның ішінде қаржы институттары	Қаржы ресурстары (меншікті капитал, қарыз қаражаты)	Салынған инвестициялардың рентабельділігі, дивидендтерді, негізгі борыш пен сыйақыны уақтылы төлеу
Персонал (қызметкерлер, лауазымды тұлғалар)	Адами ресурстар, адалдық	Жоғары жалақы, жақсы еңбек жағдайлары, кәсіби даму
Кәсіптік одақтар	Әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз етуге, еңбек қатынастарын реттеуге және жанжалдарды шешуге жәрдемдесу	Қызметкерлердің құқықтарын сақталуы, тиісті еңбек жағдайлары
Тапсырыс берушілер, клиенттер	Ұйымның өнімін (тауарлары мен қызметтерін) сатып алу жолымен қаржы ресурстары	Жоғары сапалы, қауіпсіз тауарлар мен қызметтерді қолайлы бағамен алу
Жеткізушілер	Құнды құру үшін ресурстарды (тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді) жеткізу	Сенімді өткізу нарығы, тұрақты төлем қабілетті сатып алушы
Жергілікті қоғамдастықтар, ЕҰ қызметін жүзеге асыру орындарындағы халық, коммерциялық емес ұйымдар	Қызметті жүзеге асыру орындарындағы қолдау; жергілікті биліктің адалдығы мен қолдауы; қолайлы көзқарас; ынтымақтастық	Қосымша жұмыс орындарын құру, өңірді дамыту
Үкімет, мемлекеттік органдар, Парламент	Мемлекеттік реттеу	Салықтар, әлеуметтік мәселелерді шешу

Компания әсер ету саласына байланысты мүдделі тараптарды санаттайды:

Өкілеттік/жауапкершілік саласы:

- Жалғыз акционер;
- басқару органы;
- персонал (қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар);
- еншілес ұйымдар;

Тікелей әсер ету аймағы:

- мемлекеттік органдар;
- инвесторлар және қаржы институттары;
- тапсырыс берушілер, клиенттер;
- жеткізушілер;
- серіктестер;
- Қоғамдық кеңес;

Жанама әсер ету аймағы:

- халық, жергілікті қауымдастықтар;
- коммерциялық емес ұйымдар;
- кәсіптік одақтар;
- бұқаралық ақпарат құралдары;
- бәсекелестер.

Мүдделі тараптардың Компанияға әсер ету дәрежесін және Компания қызметінің мүдделі тараптарға әсер ету дәрежесін бағалау негізінде қандай да бір тараппен өзара іс-қимыл стратегиясы мен әдістері әзірленеді. Стейкхолдерлермен өзара іс-қимыл тәсілдері мен әдістері «Қазақстан инжиниринг» ҰК» АҚ мүдделі тараптарымен өзара іс-қимыл жүйесінде баяндалған. Жалпы алғанда жүйе келесі негізгі тәсілдерді анықтайды:

Жалғыз акционермен өзара әрекеттесу

Жалғыз акционер Компанияның акцияларының 100%-ына иелік етеді. Компания Жалғыз акционермен тұрақты және тиімді қарым-қатынастың маңыздылығын түсінеді. Компания Жалғыз акционердің назарына Компанияның Жарғысында және ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен өз қызметі туралы ақпаратты уақтылы және толық көлемде жеткізеді.

Мемлекеттік органдармен өзара әрекеттесу

Компания мемлекеттік органдар мен Компанияның барлық бастамалары ел экономикасын дамытуға бағытталуы тиіс екенін түсіне отырып, мемлекеттік органдармен әріптестік және сыйластық қағидаларына сай қарым-қатынас орнатады. Компания және оның еншілес және тәуелді ұйымдары жауапты және адал салық төлеушілер болып табылады.

Еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара әрекеттесу

Еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара әрекеттесу осындай ұйымдардың тиісті органдары арқылы бекітілген корпоративтік рәсімдер шеңберінде жүзеге асырылады. Компанияның еншілес және тәуелді ұйымдармен өзара іс-қимылының негізгі мақсаттары тұрақты қаржылық дамуды, табыстылықты қамтамасыз ету, Компанияның және еншілес және тәуелді ұйымдардың инвестициялық тартымдылығын арттыру, сондай-ақ Компанияның үйлестірілген және тиімді даму стратегиясын әзірлеу және іске асыру болып табылады.

Жеткізушілермен, мердігерлермен және клиенттермен өзара әрекеттесу

Жеткізушілермен, мердігерлермен және клиенттермен қарымқатынас орната отырып, Компания ашықтық, адалдық, өзара тиімділік мүдделерін

сақтау, қабылданған міндеттемелер үшін толық жауапкершілікті түсіну қағидаттарын басшылыққа алады, шарттық қатынастардың барлық талаптарын сақтайды, қарым-қатынастарда құрмет пен адалдық танытады, шарттық міндеттемелерді орындау бойынша Тапсырыс берушілермен жұмыс кездесулерін өткізеді.

Персонал

Компания мен персоналдың өзара іс-қимылы ынтымақтастық негізінде қатынастарды қалыптастыруға бағытталған. Компания әр қызметкердің үлесін бағалайды және бастаманы, жауапкершілікті және өршіл мақсаттарға жетуді ынталандыру арқылы құрмет пен ынтымақтастық негізінде қарым-қатынас орнатады.

Жұмыс берушінің қызметкерлермен өзара іс-қимылы Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына сәйкес келеді, ұжымдық шартпен, еңбек шарттарымен, Іскерлік әдеп кодексімен және кадр саясатымен реттеледі.

Жергілікті қауымдастықтармен және билікпен өзара әрекеттесу

Компанияның еншілес ұйымдары елдің аймақтарында шоғырланған. Олардың көпшілігі өңірлердің дамуында, жалпы өңірлік өнімді қалыптастыру процестерінде, жергілікті халықты жұмыс орындарымен қамтамасыз етуде, жергілікті бюджеттерді толықтыруда және т.б. маңызды рөл атқарады.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың тиімді құралдарының бірі Компания Қоғамдық кеңес институтын қарайды.

«Қазақстан инжиниринг» қоғамдық кеңесі халық алдында есеп беретін мемлекетті қалыптастыру жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру шеңберінде Ұлттық компанияның маңызды шешімдер қабылдауына азаматтық қоғамның кеңінен қатысуын қамтамасыз етеді.

СЫРТҚЫ АУДИТ ЖӘНЕ АУДИТОРДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Moore Kazakhstan

Астана, ул. Кайым Мухамедханова 5,
Бизнес-центр «Centro» D, 3-й этаж

T +7 727 268 99 04

E info@moore.kz

kazakhstan.moore-global.com

ОТЧЕТ НЕЗАВИСИМЫХ АУДИТОРОВ

Акционеру АО «Национальная компания «Казakhstan инжиниринг»

Мнение

Мы провели аудит прилагаемой консолидированной финансовой отчетности АО «Национальная компания «Казakhstan инжиниринг» и его дочерних предприятий (далее по тексту – «Группа»), состоящей из консолидированного отчета о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2023 года, консолидированного отчета о доходах и расходах и прочем совокупном доходе, консолидированного отчета о движении денежных средств и консолидированного отчета об изменениях в собственном капитале за год, закончившийся на указанную дату, а также примечаний к консолидированной финансовой отчетности и основных положений учетной политики.

По нашему мнению, представленная консолидированная финансовая отчетность достоверно, во всех существенных аспектах, отражает финансовое положение Группы по состоянию на 31 декабря 2023 года, а также результаты ее хозяйственной деятельности и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату в соответствии с требованиями Международных стандартов финансовой отчетности (далее – «МСФО»).

Основание для выражения мнения

Мы провели аудит в соответствии с Международными стандартами аудита (далее – «МСА»). Наша ответственность в соответствии с этими стандартами описана ниже в разделе нашего отчета «Ответственность аудитора за аудит консолидированной финансовой отчетности». Мы являемся независимыми по отношению к Группе в соответствии с Кодексом этики профессиональных бухгалтеров Совета по международным стандартам этики для бухгалтеров (далее – «Кодекс СМСЭБ») и этическими требованиями, применимыми к нашему аудиту консолидированной финансовой отчетности в Республике Казахстан, и нами выполнены прочие этические обязанности в соответствии с этими требованиями и Кодексом СМСЭБ. Мы уверены, что аудиторские доказательства, полученные нами, являются достаточными и надлежащими, чтобы представлять собой основу для нашего мнения.

Существенная неопределенность в отношении непрерывности деятельности

Как указано в примечании 2(б) к консолидированной финансовой отчетности, за год закончившийся 31 декабря 2023 года понесла убыток в размере 1,251,196 тыс. тенге и по состоянию на 31 декабря 2023 года накопленный убыток Группы составил 10,762,176 тыс. тенге. Эти условия указывают на наличие неопределенности, которая может вызывать сомнения относительно способности Группы продолжать непрерывную деятельность. Планы руководства Компании в отношении будущих действий раскрыты в примечании 2(б) к отдельной финансовой отчетности. Мы не выражаем модифицированного мнения в связи с этим вопросом.

Ответственность руководства и лиц, отвечающих за корпоративное управление, за консолидированную финансовую отчетность

Руководство Группы несет ответственность за подготовку и достоверное представление данной консолидированной финансовой отчетности в соответствии с МСФО, а также за обеспечение системы внутреннего контроля, которую руководство Группы считает необходимой для подготовки консолидированной финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений, вызванных недобросовестными действиями или ошибкой.

Ответственность руководства и лиц, отвечающих за корпоративное управление, за консолидированную финансовую отчетность, продолжение

При подготовке консолидированной финансовой отчетности руководство несет ответственность за оценку способности Группы продолжать свою деятельность на основе непрерывности, за раскрытие в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, и за составление отчетности на основе допущения о непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство имеет намерения ликвидировать

Группу, прекратить ее деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, отвечающие за корпоративное управление, несут ответственность за контроль над процессом подготовки консолидированной финансовой отчетности.

Ответственность аудитора за аудит консолидированной финансовой отчетности

Целью нашего аудита является получение достаточной уверенности в том, что консолидированная финансовая отчетность в целом не содержит существенных искажений в результате недобросовестных действий или ошибки, и выпуск отчета независимых аудиторов, содержащего наше мнение. Достаточная уверенность является высокой степенью уверенности, но не гарантирует того, что аудит, проведенный в соответствии с МСА, всегда определит существенные искажения, если они существуют. Искажения могут возникать по причине недобросовестных действий или ошибки, и они рассматриваются как существенные, если, отдельно от других или в совокупности, могут повлиять на экономические решения пользователей консолидированной финансовой отчетности, принимаемые на основании этой консолидированной финансовой отчетности.

В рамках нашего аудита в соответствии с МСА мы используем профессиональное суждение и руководствуемся принципом профессионального скептицизма при планировании и проведении аудита. Мы также:

- Определяем и оцениваем риски существенного искажения консолидированной финансовой отчетности в результате недобросовестных действий или ошибки, разрабатываем и проводим аудиторские процедуры в ответ на эти риски, и получаем достаточные и надлежащие аудиторские доказательства для выражения нашего мнения. Риск необнаружения существенного искажения, возникшего по причине недобросовестных действий, является более высоким в сравнении с риском необнаружения существенного искажения в результате ошибки, так как недобросовестные действия могут включать в себя сговор, подлог, умышленный пропуск, искаженное представление информации или действия в обход системы внутреннего контроля.
- Изучаем систему внутреннего контроля для использования в процессе аудита с целью разработки приемлемых в сложившейся ситуации аудиторских процедур, но не с целью выражения мнения об эффективности системы внутреннего контроля Группы.
- Оцениваем надлежащий характер применяемой учетной политики и обоснованность бухгалтерских оценок и соответствующего раскрытия информации, подготовленного руководством.
- Делаем выводы о правомерности применения руководством принципа непрерывности деятельности и, основываясь на полученных аудиторских доказательствах, о том, имеет ли место существенная неопределенность в связи с событиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности Группы продолжать свою деятельность на основе непрерывности. В случае, когда мы считаем, что существенная неопределенность существует, мы должны в нашем аудиторском отчете привлечь внимание к соответствующим примечаниям в консолидированной финансовой отчетности либо, в случае ненадлежащего раскрытия, модифицировать мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных на дату нашего отчета. Однако будущие события или условия могут повлиять на способность Группы продолжать свою деятельность на основе непрерывности.
- Оцениваем общее представление, структуру и содержание консолидированной финансовой отчетности, включая раскрытия информации, а также обеспечение достоверности представления лежащих в ее основе операций и событий.

Ответственность аудитора за аудит консолидированной финансовой отчетности, продолжение

- Получаем достаточные надлежащие аудиторские доказательства, относящиеся к финансовой информации организаций или деятельности внутри Группы, чтобы выразить мнение о консолидированной финансовой отчетности. Мы отвечаем за руководство, контроль и проведение аудита Группы. Мы несем единоличную ответственность за наше аудиторское мнение.

Мы информируем лиц, отвечающих за управление Группой, о планируемом объеме и сроках аудита, а также о существенных аудиторских замечаниях, выявленных в ходе аудита, в том числе о существенных недостатках системы внутреннего контроля.

Утверждаю

Василий Никитин
Аудитор, квалификационное свидетельство
№ 0000507 от 8 февраля 2001 года
Управляющий партнер
ТОО «Moore Kazakhstan»
31 мая 2024 года

Государственная лицензия № 23023540 на занятие аудиторской деятельностью, выданная 27 октября 2023 года
Министерством финансов Республики Казахстан

Николай Славянинов
Проверяющий партнер проекта
Сертифицированный публичный бухгалтер США,
штат Орегон
№.10018 от 20 августа 2001 года.

АО «Национальная компания «Казakhstan инжиниринг»
Консолидированный отчет о доходах и расходах и прочем совокупном доходе
за год, закончившийся 31 декабря 2023 года

тыс. тенге	Прим.	2023	2022
ПРОДОЛЖАЮЩАЯСЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ			
Доходы от реализации	3	65,899,087	58,771,471
Себестоимость реализации	4	(83,419,815)	(53,290,775)
Валовой доход		2,279,282	5,480,696
Расходы по реализации	5	(1,018,758)	(1,151,741)
Общедминистративные расходы	6	(5,890,965)	(4,523,102)
(Убытки) восстановление убытков от обесценения, нетто	7	(1,962,176)	578,944
Прочие операционные доходы, нетто	8	2,234,810	3,871,852
Операционный (убыток) доход		(4,155,807)	4,256,649
Доходы по дивидендам		167,221	–
Доля доходов ассоциированных и совместных предприятий	12	343,893	583,486
Финансовые доходы, нетто	9	2,041,611	1,170,015
Доход от курсовой разницы		279,538	225,512
(Убыток) доход до налогообложения		(1,323,544)	6,235,662
Экономия (расходы) по подоходному налогу	10(а)	72,348	(1,107,168)
Чистый (убыток) доход за год		(1,251,196)	5,128,494
Прочий совокупный доход за год		–	–
Общий совокупный (убыток) доход за год		(1,251,196)	5,128,494
Относимый:			
акционерам Компании		(1,240,828)	5,113,899
неконтролирующей доле		(10,368)	14,595

Данная консолидированная финансовая отчетность утверждена руководством Группы 31 мая 2024 года и подписана от его имени:

Кулазия Чокушева
Заместитель Председателя
Правления

Гульвира Икматова
Главный бухгалтер

АО «Национальная компания «Казakhstan инжиниринг»
Консолидированный отчет о финансовом положении
по состоянию на 31 декабря 2023 года

тыс. тенге	Прим.	2023	2022
АКТИВЫ			
Внеоборотные активы			
Основные средства	11	36,907,098	41,106,509
Инвестиционная недвижимость		237,671	243,643
Нематериальные активы		152,618	338,183
Инвестиции в совместные и ассоциированные предприятия	12	3,182,581	6,876,240
Отложенный налоговый актив	10(б)	2,701,588	1,827,465
Займы выданные	13	1,210,167	9,669
Денежные средства, ограниченные в использовании	14	5,193,351	2,474,148
Прочие долгосрочные активы	15	635,339	2,115,935
		50,220,413	54,991,792
Активы предназначенные для продажи	16	3,451,281	–
		53,671,694	54,991,792
Текущие активы			
Товарно-материальные запасы	17	17,802,084	21,061,675
Предоплата по подоходному налогу		2,621,735	1,804,303
Авансы выданные и прочие текущие активы	18	15,259,349	18,193,887
Торговая и прочая дебиторская задолженность	19	6,797,458	5,233,457
Займы выданные	13	211,035	1,579,313
Денежные средства, ограниченные в использовании	14	404,726	426,566
Денежные средства и денежные эквиваленты	20	18,982,905	24,883,812
		62,079,292	73,183,013
Активы предназначенные для продажи	16	1,849,170	184,087
		63,928,462	73,367,100
		117,600,156	128,358,892
ВСЕГО АКТИВЫ			
КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Капитал и резервы			
Акционерный капитал	21(а)	58,654,619	58,323,806
Дополнительный оплаченный капитал		412,406	412,406
Непокрытый убыток		(10,762,176)	(9,261,799)
Доля акционеров Компании		48,304,849	49,474,413
Неконтролирующая доля		328,274	342,446
		48,633,123	49,816,859
Долгосрочные обязательства			
Займы	22	3,260,015	2,827,247
Дивиденды по привилегированным акциям к уплате		824,166	776,347
Торговая и прочая кредиторская задолженность	23	311,249	392,335
Отложенное налоговое обязательство	10(б)	277,625	443,209
		4,673,055	4,439,138
Обязательства, связанные с активами предназначенными для продажи	16	1,601,256	–
		6,274,311	4,439,138
Текущие обязательства			
Займы	22	11,482,591	22,491,776
Отложенный доход – государственная субсидия	22	–	192,344
Торговая и прочая кредиторская задолженность	23	10,534,497	13,527,331
Оценочные обязательства	24	3,249,470	3,740,235
Авансы полученные	25	36,717,263	33,634,075
Дивиденды по привилегированным акциям к уплате		388,703	511,829
Подоходный налог к уплате		320,198	5,305
		62,692,722	74,102,895
		68,967,033	78,542,033
		117,600,156	128,358,892
ИТОГО ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
ВСЕГО КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
		117,600,156	128,358,892

АО «Национальная компания «Казахстан инжиниринг»
Консолидированный отчет о движении денежных средств
за год, закончившийся 31 декабря 2023 года

тыс. тенге	Прим.	2023	2022
ОПЕРАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ			
Поступление денежных средств от покупателей		74,041,829	74,023,714
Денежные средства уплаченные работникам		(8,956,107)	(9,266,433)
Прочие налоги и обязательные платежи уплаченные		(8,948,069)	(10,464,338)
Денежные средства уплаченные поставщикам		(52,893,271)	(54,938,155)
Денежные средства от (использованные в) операционной деятельности до получения (выплаты) процентов и подоходного налога	26	3,244,382	(645,212)
Проценты полученные		3,028,072	2,613,090
Проценты уплаченные	22	(2,068,139)	(1,012,185)
Подоходный налог уплаченный		(238,219)	(1,482,056)
Чистые денежные средства от (использованные в) операционной деятельности		3,966,096	(526,363)
ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ			
Приобретение основных средств		(465,557)	(872,595)
Поступления от продажи основных средств		149,299	22,607
Приобретение нематериальных активов		(827)	(76,572)
Приобретение прочих инвестиций		–	(65,047)
Использование денежных средств ограниченных в использовании		190,686	–
Поступления от продажи долей участия в дочерних и ассоциированных предприятиях		2,285,388	403,882
Выбытие дочерних предприятий, нетто		(504,877)	(254)
Уменьшение банковского депозита		–	2,640
Предоставление займов	13	(64,163)	(132,469)
Погашение займов выданных	13	8,020	559,606
Дивиденды, полученные за вычетом подоходного налога		–	382,810
Чистые денежные средства от инвестиционной деятельности		1,597,969	224,608
ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ			
Денежные средства, ограниченные в использовании в рамках получения займов	22	(5,018,750)	–
Поступления по займам	22	7,928,875	3,326,864
Погашение займов	22	(15,610,824)	(6,059,634)
Выплата дивидендов	21(6)	(3,804)	(10,926)
Чистые денежные средства использованные в финансовой деятельности		(12,704,503)	(2,743,696)
Чистое уменьшение денежных средств		(7,140,438)	(3,045,451)
Эффект изменения обменного курса на денежные средства		1,239,531	(299,604)
Денежные средства и денежные эквиваленты на начало года		24,883,812	28,228,867
Денежные средства и денежные эквиваленты на конец года	20	18,982,905	24,883,812

Сверка денежных потоков от операционной деятельности, представленных на основе косвенного метода, и раскрытие неденежных операций приведены в примечании 26.

АО «Национальная компания «Казakhstan инжиниринг»
Консолидированный отчет об изменениях в собственном капитале
 за год, закончившийся 31 декабря 2023 года

тыс. тенге	Прим.	Акционерный капитал	Дополнительный оплаченный капитал	Непокрытый убыток	Доля акционеров Компании	Неконтролирующая доля	Итого
На 1 января 2022		58,323,806	412,406	(14,375,698)	44,360,514	338,777	44,699,291
Общий совокупный доход		–	–	5,113,899	5,113,899	14,595	5,128,494
Дивиденды объявленные	21(б)	–	–	–	–	(10,926)	(10,926)
На 31 декабря 2022		58,323,806	412,406	(9,261,799)	49,474,413	342,446	49,816,859
Общий совокупный убыток		–	–	(1,240,828)	(1,240,828)	(10,368)	(1,251,196)
Выпуск акций	21(а)	330,813	–	–	330,813	–	330,813
Поступление дочерней организации	21(а)	–	–	(259,549)	(259,549)	–	(259,549)
Дивиденды объявленные	21(г)	–	–	–	–	(3,804)	(3,804)
На 31 декабря 2023		58,654,619	412,406	(10,762,176)	48,304,849	328,274	48,633,123

Примечания на страницах с 5 по 31 являются неотъемлемой частью данной консолидированной финансовой отчетности

БАЙЛАНЫС АҚПАРАТЫ:

«Қазақстан инжиниринг» Ұлттық компаниясы»
Акционерлік қоғам
Пошталық мекенжайы:
Қазақстан Республикасы
010000, Астана қаласы
Керей, Жәнібек хандар көшесі, 12А
тел.: +7 (7172) 72-52-52
e-mail: ke@ke.kz